

JAARVERSLAG 2020

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	2
COVID-19 PANDEMIE 2020	4
ACTIVITEITEN NMSC	6
MEDISCH BELEID	16
Innovatieve projecten en realisaties	16
Wetenschappelijk onderzoek	18
INITIATIEVEN EN REALISATIES	27
Facilitair departement	27
Verpleegkundig departement en pastorale dienst	28
Revalidatiedepartement	30
HR KEN-EN STUURGETALLEN	34
KWALITEIT EN PATIENTVEILIGHEID	36
OMBUDSDIENST	40
Resultaten	40
PREVENTIE	42
FINANCIELE CIJFERS	44
Balans	44
Resultatenrekening	46
Ratio's	49
Gebeurtenissen na het einde van het boekjaar	49
BESTUURDERS EN DIRECTIELEDEN	50

VOORWOORD

Eric Vanderheyden
Algemeen directeur

In het jaarverslag van dit specifieke jaar moeten we het natuurlijk hebben over onze aanpak van de covid-19 crisis. In totaal hebben we een twintigtal COVID-19 patiënten verzorgd (5 van hen werden getransfereerd vanuit universitaire en algemene ziekenhuizen). Ook 27 medewerkers hebben positief getest.

Waar we in het begin van de eerste golf nog verrast werden door de snelheid van de besmettingen en het gebrek aan beschermingsmateriaal hebben we moeten vaststellen dat we beter voorbereid waren tijdens de tweede golf aangezien we meer persoonlijk beschermend materiaal hadden kunnen aankopen. De dienst ziekenhuishygiëne heeft ons dankzij hun professionalisme door de beide moeilijke periodes geleid. Door het strikt toepassen van de nodige veiligheidsmaatregelen die we opgelegd kregen van de overheid en van onze dienst ziekenhuishygiëne (en wij pasten de maatregelen steeds iets strenger toe dan gevraagd binnen de maatschappij en door de overheid) zijn we erin geslaagd om de impact van beide golven op onze patiënten en ons personeel te beperken.

De laatste maanden van 2020 hadden we een modus vivendi opgebouwd waarbij zoveel als mogelijk de patiënten gehospitaliseerd werden in een kamer alleen. De ambulante patiënten kregen per halve dag therapie, de consultaties werden verder gezet met respect voor de maatregelen en indien nodig via video-call.

De financiële impact voor het ziekenhuis was natuurlijk groot aangezien we niet aan een normale activiteitsgraad konden komen. Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid zorgde gelukkig voor de nodige financiële compensatiemaatregelen. Niet alle extra uitgaven voor beschermend materiaal werden tot op heden terug gefinancierd door de overheid, bepaalde honoraria konden niet geïnd worden en privé-vergoedingen vielen weg. Ze moeten dus door het ziekenhuis opgevangen worden.

Onze aanvraag van de omgevingsvergunning van het nieuwbouwproject werd eind december 2020 opnieuw ingediend bij de Provinciale Deputatie en ook door hen goedgekeurd nadat de gemeente Steenokkerzeel begin 2020 hetzelfde had gedaan. We weten dat enkele inwoners van Melsbroek ondertussen een verzoek tot schorsing en vernietiging van onze vergunning hebben ingediend bij de raad voor vergunningsbetwistingen. We zullen als toekomstige bouwheer hierop gepast juridisch reageren.

Het veranderingstraject via Kompas werd ondanks de pandemie verder gezet. Een eerste stap daarin was de hervorming van het directiecomité. We mochten begin 2021 Mevrouw Caroline Collard als directeur patiëntenzorg verwelkomen, Mevrouw Els Urbanczyk werd eind 2020 benoemd tot directeur personeel en organisatie. Een aantal werkgroepen zullen in 2021 opgestart worden en moeten er voor zorgen dat onze organisatie nog beter zal inzetten op patiëntgebonden multidisciplinaire zorgverlening.

2020 zullen we opnieuw financieel gezond afsluiten, al is dat voor een groot deel te danken aan de compensatiemaatregelen van het VAZG.

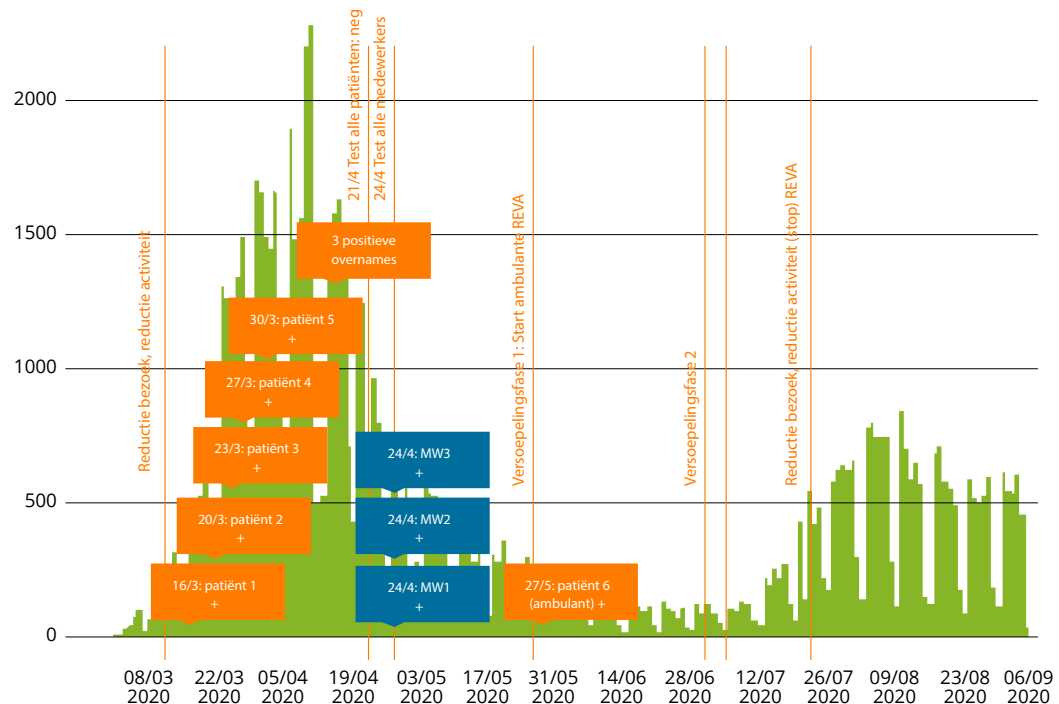

COVID-19 PANDEMIE NMSC 2020

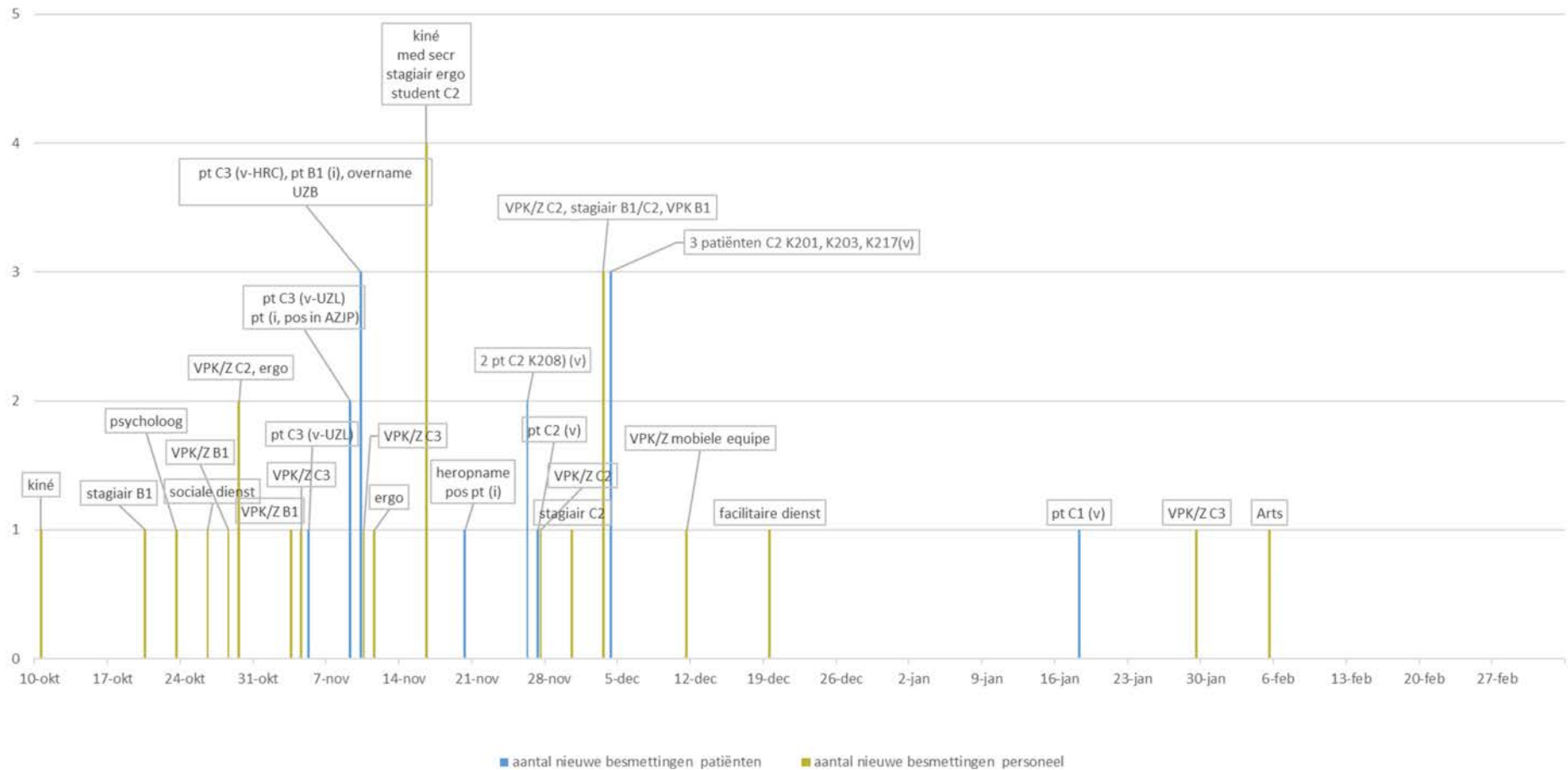
Voor we een overzicht geven van de normale activiteitparameters bespreken we in het kort de pandemie. U zal in beide grafieken een overzicht terugvinden van de eerste en de tweede golf.

Beide curves zijn vergelijkbaar; er wordt dankzij ons uitgebreid testing platform een uitbraak vastgesteld bij enkele patiënten en personeelsleden. De nodige veiligheids- en isolatiemaatregelen worden verhoogd en gelukkig kunnen we vaststellen dat enkele dagen later de uitbraak onder controle is.

Het crisiscomité van het ziekenhuis vergadert tijdens de vastgestelde uitbraken dagelijks om de toestand te evalueren en eventueel bij te sturen. Het crisiscomité bekijkt de te nemen maatregelen twee maal per week in de luwe periodes. De flexibiliteit van ons personeel tijdens de uitbraken is bewonderenswaardig. De inzet van elkeen om samen de crisis te bedwingen is gigantisch. Iedereen past zich snel aan om de steeds wisselende procedures en maatregelen correct toe te passen. Patiënten en personeel kijken uit naar de vaccinaties die gepland zijn vanaf half februari 2021.

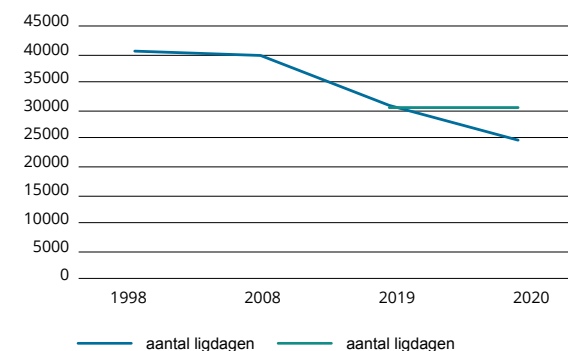
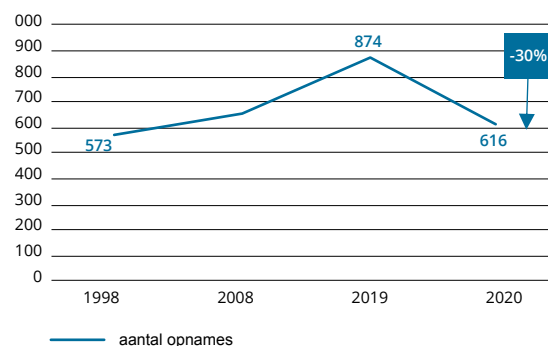
AANTAL NIEUWE COVID BESMETTINGEN NMSC

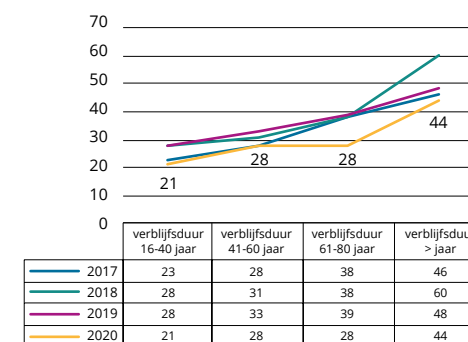
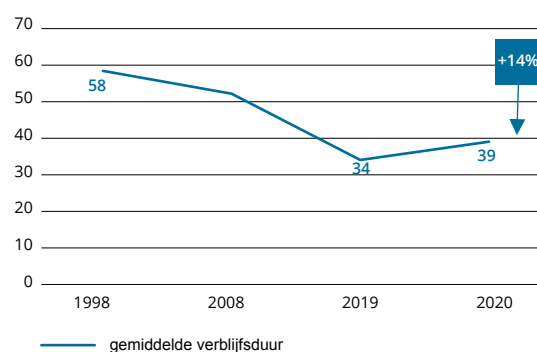
ACTIVITEITEN NATIONAAL MULTIPLE SCLEROSE CENTRUM 2020

EEN OVERZICHT VAN DE NORMALE ACTIVITEITPARAMETERS.

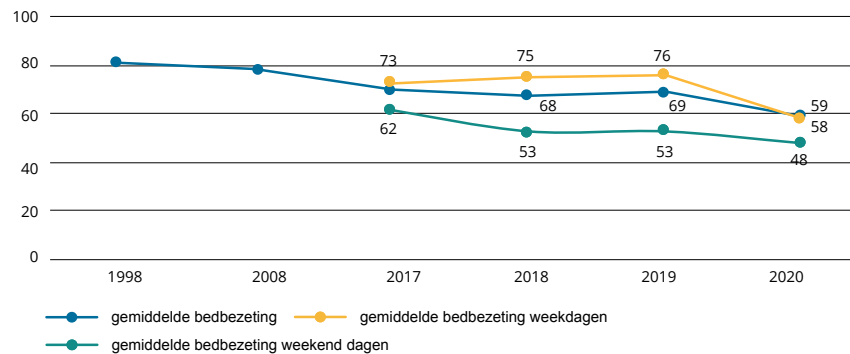
Het aantal **opnames** is in 2020 gedaald tot 616 (-30%). Door de covid-19 crisis dienden we ons te beperken tot de dringende opnames. Het aantal **ligdagen** is dus ook gedaald tot 24.284 (-21%).

De **gemiddelde verblijfsduur** van de patiënten is gestegen tot 39 dagen. De **gemiddelde verblijfsduur** is verschillend en afhankelijk van de leeftijdscategorie.

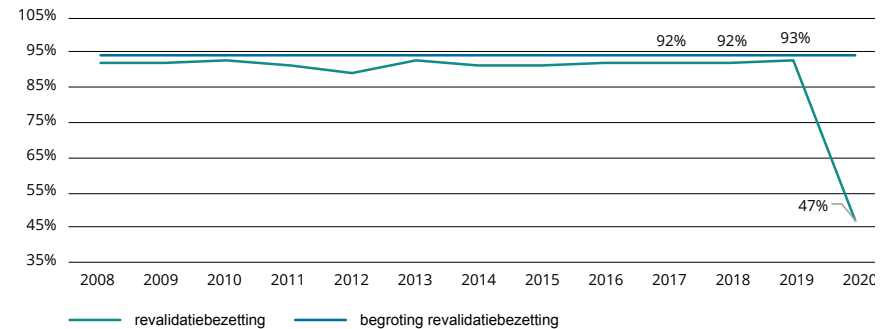

Dit alles betekent een daling van de gemiddelde **bedbezetting** tot 58%. De weekbezetting daalt tot 59% en de weekendbezetting daalt zelfs tot 48%. Tijdens de covid-19 crisis werd uit veiligheidsoverwegingen een streng opnamebeleid toegepast. Patiënten werden in een kamer alleen opgenomen, therapeutische weekends werden verboden.

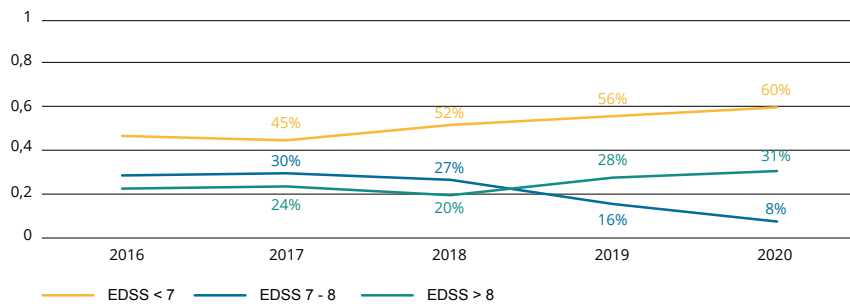

Patiënten worden ondanks de covid-19 crisis dringend opgenomen voor de behandeling van acute medische problemen of de behandeling van hun covid-19 infectie.

We streven elk jaar een **revalidatiebezetting** van 94% na. De bezetting van de ambulante revalidatie is natuurlijk gekelderd naar 47% aangezien we de ambulante revalidatie verschillende maanden hebben moeten sluiten om geen bijkomende risico's te nemen op gebied van mogelijke besmettingen.

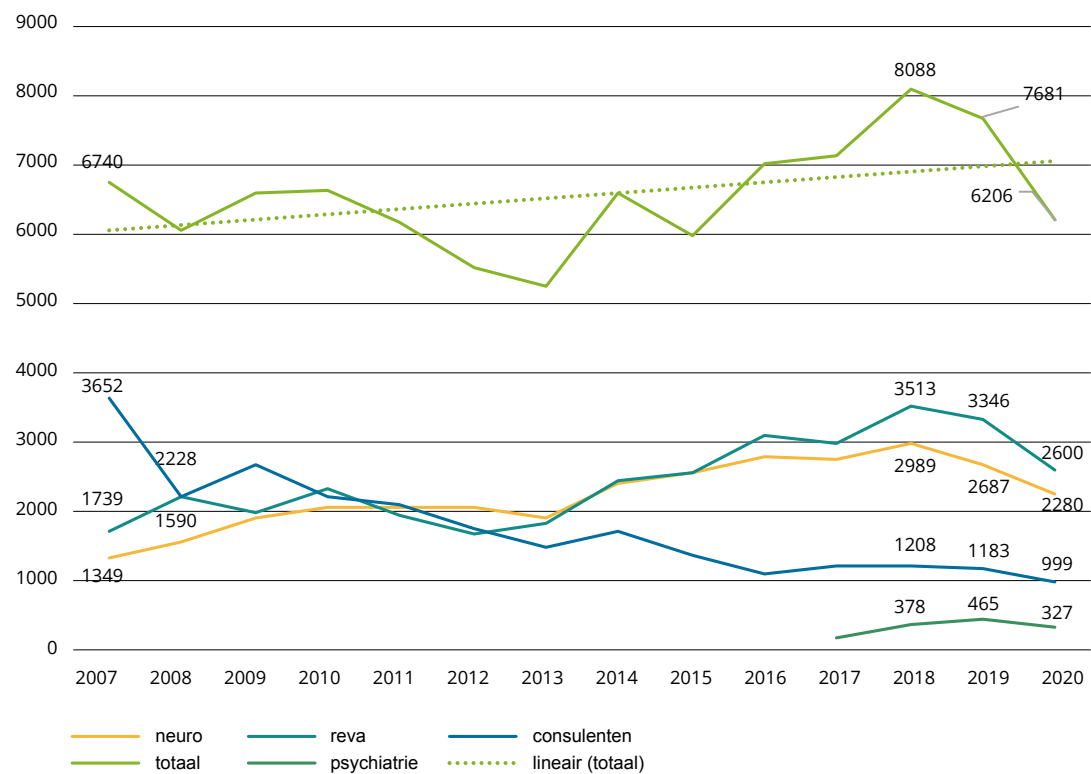

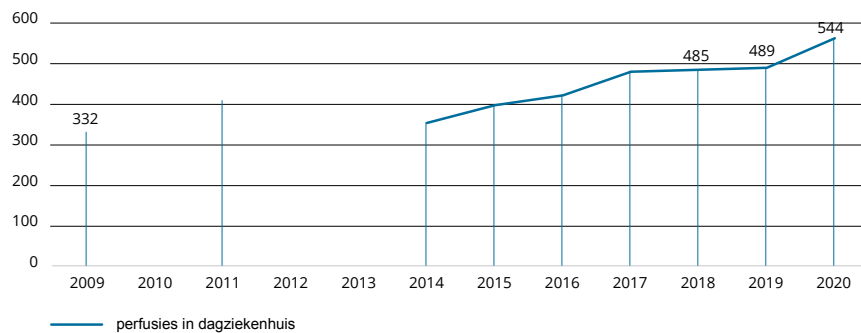
Het patiënten profiel is duidelijk aan de hand van onderstaande grafiek waarbij de EDSS score van alle gehospitaliseerde patiënten is weergegeven.

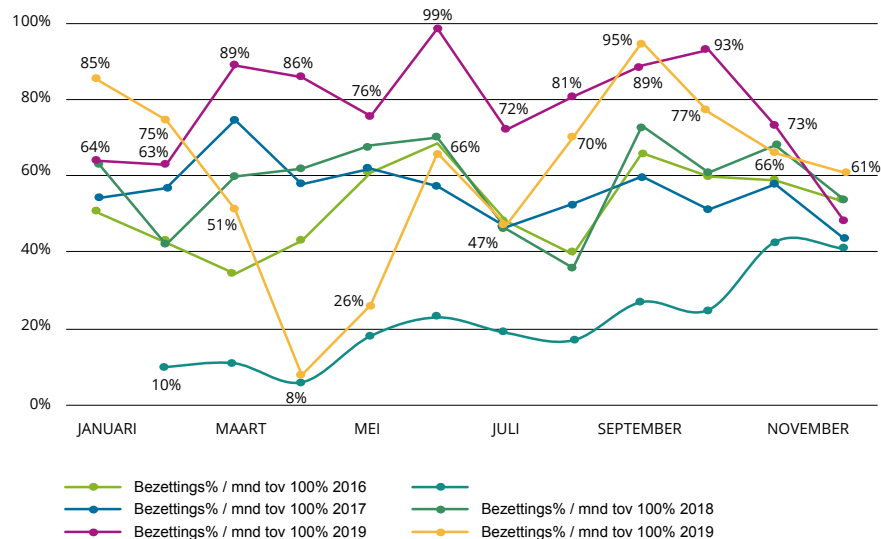
Het aantal raadplegingen hield relatief gezien goed stand tijdens de pandemie in 2020.

Het aantal consultaties is wel gedaald ten opzichte van 2019 maar de artsen slaagden erin ondanks de crisis hun patiënten te blijven zien voor een consultatie al dan niet via tele-consultaties; hoewel deze nieuwe manier van consulteren beperkt bleef en sterk varieerde van discipline tot discipline.

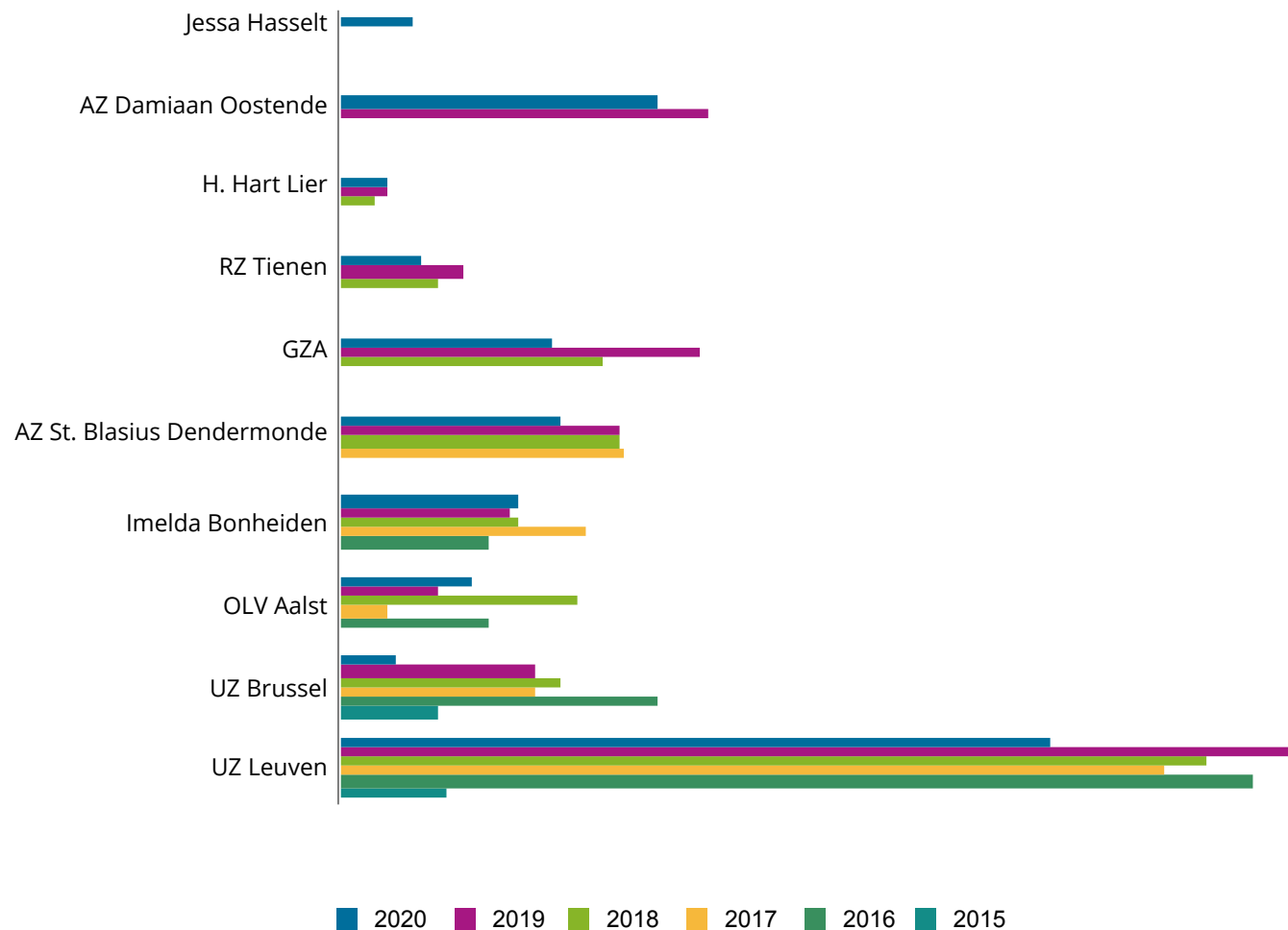

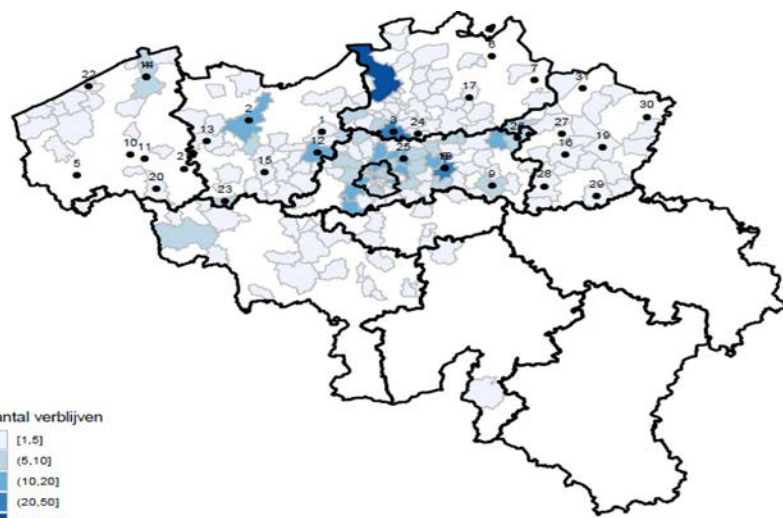
Het aantal **dag hospitalisaties** waarbij medicatie wordt toegediend is opnieuw gestegen ondanks de gekende omstandigheden. Er werd alles aan gedaan om zoveel als mogelijk patiënten te injecteren met hun noodzakelijke medicatie.

De **bezettingsgraad van de TMST** raadpleging is natuurlijk gekelderd zeker in de eerste golf van de crisis, vanaf augustus is het herstel zichtbaar. In moeilijke omstandigheden consultaties doen in andere ziekenhuizen, die deels in lockdown zijn, is niet evident.

Het aantal **multidisciplinaire consultaties** in de andere ziekenhuizen (buiten het NMSC) is weergegeven in de volgende grafiek. In 2020 slaagden we erin om ondanks de crisis een bijkomende samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met het Jessa ziekenhuis in Hasselt. We hebben ondertussen een TMST samenwerkingsovereenkomst met tien universitaire en algemene ziekenhuizen over heel Vlaanderen.

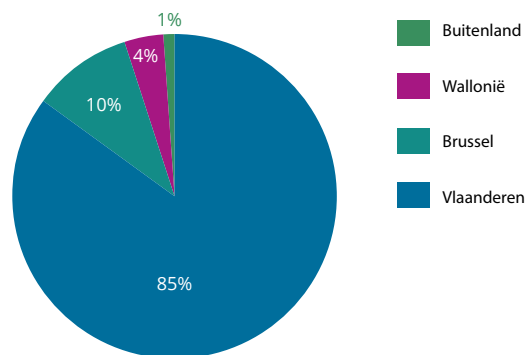

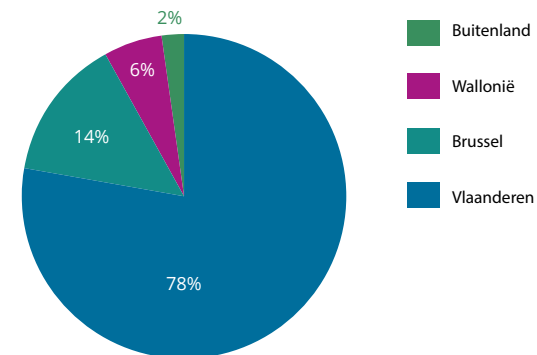
Onderstaande kaart (bron VZN KU Leuven) geeft een overzicht van de **herkomst** van al onze patiënten. Het is duidelijk dat het NMSC zijn supra-regionale rol opneemt en dit zowel in Vlaanderen als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

85% van onze ambulante patiënten komen uit Vlaanderen, 10% uit Brussel. Bij de gehospitaliseerde patiënten komt 14% (-3%) uit Brussel, 78% (+1%) uit Vlaanderen

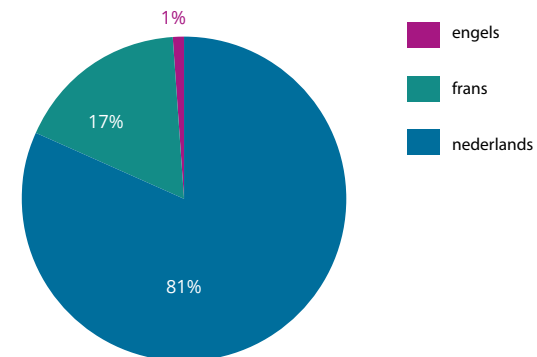
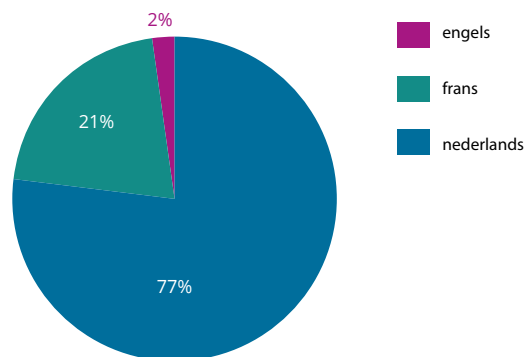
HERKOMST AMBULANTE PATIËNTEN

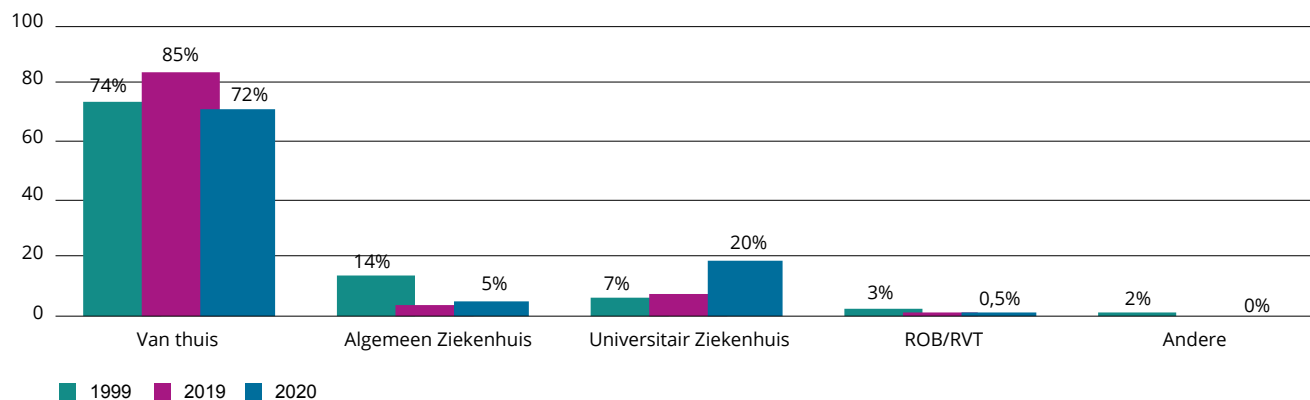
HERKOMST GEHOSPITALISEERDE PATIËNTEN

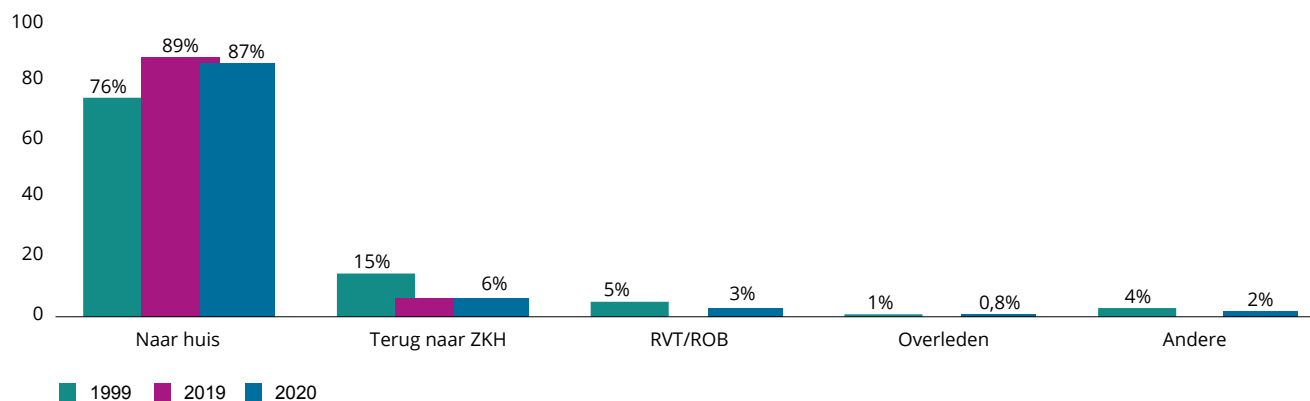
21% (-3%) van onze gehospitaliseerde patiënten zijn Franstalig, 17% (+3%) van onze ambulante patiënten zijn Franstalig.

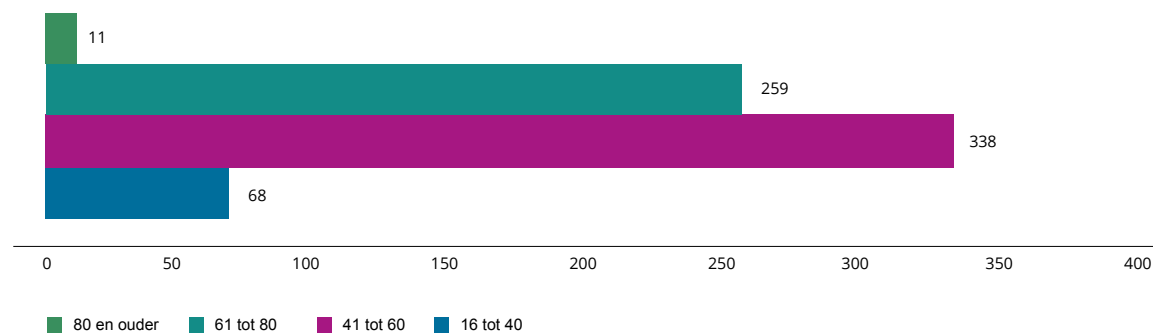
72% (-13%) van onze patiënten komen van thuis, 25% (+13%) wordt opgenomen vanuit een ander ziekenhuis. Deze cijfers zijn sterk afwijkend van de normale trend en worden enkel door de covid-19 periode verklaard. We hebben meer patiënten opgenomen van een ander ziekenhuis al dan niet besmet met covid-19.

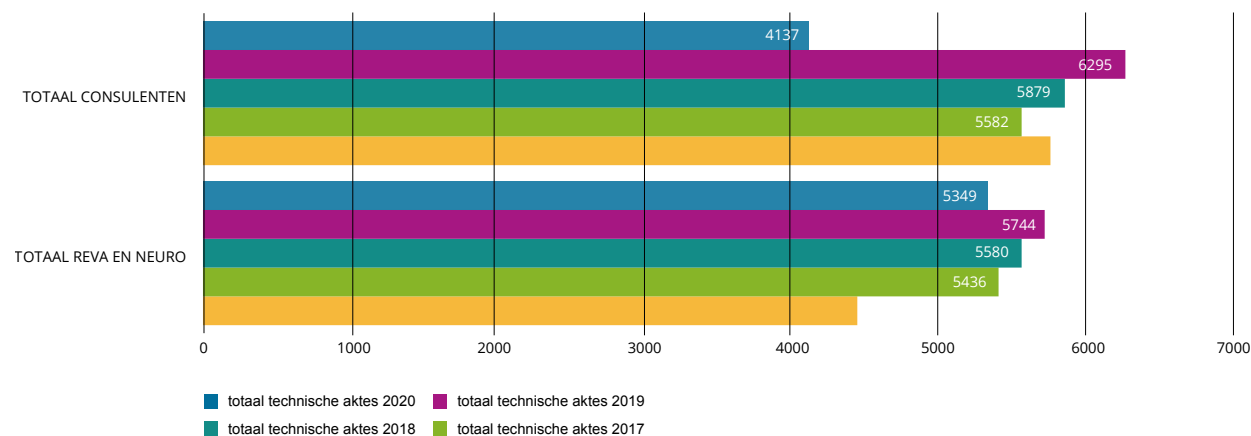
87% (-2%) van de patiënten keert terug naar huis na een hospitalisatie in het NMSC, slechts 6% (-1%) keert terug naar een ziekenhuis.

50% van onze patiënten bevinden zich in de leeftijdscategorie van 41 tot 60 jaar.

Het aantal **technische prestaties van de externe artsen** is flink gedaald omwille van de gekende reden. Het aantal technische prestaties van onze eigen artsen blijft ondanks de covid-19 crisis relatief stabiel.

Eric Vanderheyden
Algemeen directeur

MEDISCH BELEID

INNOVATIEVE PROJECTEN EN REALISATIES

Artsen

2020 was een jaar waarin het medische departement zich diende aan te passen omwille van de Covid-19 pandemie. Vooreerst werden de artsen sterk gestimuleerd om zich in te lezen, te overleggen met collega's over dit volledig nieuwe ziektebeeld en de mogelijke impact op de personen met MS. Dit vanuit curatief standpunt maar evengoed vanuit preventief standpunt. Voor het beslissen van welke preventieve maatregelen het NMSC zou nemen, werd onder andere naar de artsen van het NMSC gekeken. Ook de educatieve taak over dit nieuw ziektebeeld en de behandelopties werd door de artsen opgenomen.

Een belangrijke bijkomende uitdaging was om de correcte medische zorg te blijven leveren ondanks alle beperkingen die ontstonden door de maatregelen. Dankzij de beschikbaarheid van de medewerkers in de polikliniek en het inschakelen van tele-consultaties door de artsen (hiervoor liep er reeds voor de covid-uitbraak een onderzoeksproject in het NMSC) kon de continuïteit van zorg voor de patiënten zoveel mogelijk gegarandeerd worden. Voorschriften, attesten en medicatie zoals Gilenya en Sativex werden aan de patiënten bezorgd. Informatie over de gevolgen van een eventuele Covid-19 infectie en vragen over het mogelijk uitstel van toediening van medicatie werden toegelicht. Dringende raadplegingen zijn in het NMSC steeds mogelijk gebleven.

Dr. Myriam Cescutti versterkte de dienst neurologie in het NMSC voor 2 tienden.

Sinds 2018 is het NMSC erkend als stageplaats arts-specialisten in opleiding voor de disciplines neurologie en fysische geneeskunde en revalidatie. Ook in 2020 is het gelukt om de toegestane opleidingsmogelijkheden maximaal in te vullen. Er zijn vanaf die datum voor elke discipline 2 arts-

specialisten in opleiding werkzaam in het NMSC. We hopen dit in de toekomst zo verder te zetten in samenspraak met de universitaire ziekenhuizen. Begin 2020 werd ook de aanvraag voor de erkenning van de functionele, sociale en professionele revalidatie opgestuurd. Deze werd in juli 2020 goedgekeurd.

Apotheek

De apotheek heeft zich, samen met de rest van het ziekenhuis, volop ingezet om onze patiënten te beschermen tegen, of te behandelen voor Covid-19. De eerste jaarhelft werd dan ook gekenmerkt door een totaal andere activiteit dan gewoonlijk in de apotheek:

1. In samenwerking met aankoop en ziekenhuishygiëne is zeer veel ad-hoc werk verricht om te zorgen dat alle noodzakelijke persoonlijke beschermingsmiddelen, verzorgingsmaterialen, geneesmiddelen voldoende op stock waren om de patiëntzorg zo goed mogelijk te houden en tegelijkertijd alle aanwezigen in het ziekenhuis (personeel en patiënten) te beschermen tegen besmetting met COVID-19.
 2. Omdat we zo weinig mogelijk mensen in huis wilden hebben, hebben de apothekers zonder assistent alle routine op zich genomen.
 3. De apotheker nam actief deel aan de Corona-Crisis-Cel, die zo een waardige vervanger was van de gebruikelijke MFC-vergaderingen.
- Ook de 2de jaarhelft werd beheerst door Corona, maar de normale activiteiten hebben zich wel grotendeels hernomen. Er is zeer veel energie gestoken in het Bed-Side-Scanning-project. Zo is er aan een aanbesteding en toewijzing van een medicatiedistributierobot gewerkt en werd de implementatie hiervan voorbereid. Vooral het afstemmen met NexuzHealth voor het voorschrift vroeg erg veel tijd en energie.

Dr. Tom Meurrens - Hoofdarts

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

DEPARTEMENT NEUROLOGIE

De medische stafleden van het NMSC publiceerden in 2020 samen 14 artikels in internationale wetenschappelijke tijdschriften met leescomité. Daarnaast werden verschillende wetenschappelijke projecten voorgesteld als poster of orale mededelingen op internationale wetenschappelijke congressen.

Hier volgen de referenties van de papers:

1. *Feasibility of Real Time Internet-Based Teleconsultation in Patients With Multiple Sclerosis: Interventional Pilot Study.* **D'Haeseleer M, Eelen P, Sadeghi N, D'Hooghe MB, Van Schependom J, Nagels G. D'Haeseleer M, et al.** J Med Internet Res. 2020 Aug 13;22(8):e18178. doi: 10.2196/18178.
2. *Spatiotemporal and spectral dynamics of multi-item working memory as revealed by the n-back task using MEG.* Costers L, Van Schependom J, Laton J, Baijot J, Sjøgård M, Wens V, De Tiège X, Goldman S, **D'Haeseleer M, D'hooghe MB, Woolrich M, Nagels G.** Costers L, et al. Hum Brain Mapp. 2020 Jun 15;41(9):2431-2446. doi: 10.1002/hbm.24955. Epub 2020 Mar 17.
3. *The role of hippocampal theta oscillations in working memory impairment in multiple sclerosis.* Costers L, Van Schependom J, Laton J, Baijot J, Sjøgård M, Wens V, De Tiège X, Goldman S, **D'Haeseleer M, D'hooghe MB, Woolrich M, Nagels G.** Costers L, et al. Hum Brain Mapp. 2020 Nov 28. doi: 10.1002/hbm.25299. Online ahead of print.
4. *Modulation of Cytokine-Induced Astrocytic Endothelin-1 Production as a Possible New Approach to the Treatment of Multiple Sclerosis.* Hostenbach S, **D'Haeseleer M, Kooijman R, De Keyser J.** Hostenbach S, et al. Front Pharmacol. 2020 Jan 8;10:1491. doi: 10.3389/fphar.2019.01491. eCollection 2019.
5. *Coronavirus disease 2019: favorable outcome in an immunosuppressed patient with multiple sclerosis.* Devogelaere J, **D'hooghe MB, Vanderhauwaert F, D'haeseleer M, Devogelaere J, et al.** Neurol Sci. 2020 Aug;41(8):1981-1983. doi: 10.1007/s10072-020-04522-2. Epub 2020 Jun 20.
6. *Teleconsultation will replace most face-to-face interactions in the multiple sclerosis clinic - Commentary.* **D'haeseleer M.** Mult Scler. 2020 Dec 16;1352458520979303. doi: 10.1177/1352458520979303. Online ahead of print.
7. *Brain dysconnectivity relates to disability and cognitive impairment in multiple sclerosis.* Sjøgård M, Wens V, Van Schependom J, Costers L, **D'hooghe M, D'haeseleer M, Woolrich M, Goldman S, Nagels G, De Tiège X.** Sjøgård M, et al. Hum Brain Mapp. 2020 Nov 26. doi: 10.1002/hbm.25247. Online ahead of print.

8. *The Role of Cerebral Hypoperfusion in Multiple Sclerosis (ROCHIMS) Trial in Multiple Sclerosis: Insights From Negative Results.*
 Hostenbach S, Raeymaekers H, Van Schuerbeek P, Vanbinst AM, Cools W, De Keyser J, **D'Haeseleer M**. Hostenbach S, et al. *Front Neurol*. 2020 Jul 14;11:674. doi: 10.3389/fneur.2020.00674. eCollection 2020.
9. *Correction to: Detecting neurodegenerative pathology in multiple sclerosis before irreversible brain tissue loss sets in.*
 Van Schependom J, Guldolf K, **D'hooghe MB**, Nagels G, **D'haeseleer M**. Van Schependom J, et al. *Transl Neurodegener*. 2020 Jan 3;9:3. doi: 10.1186/s40035-019-0182-8. eCollection 2020.
10. *Gut microbiome variation is associated to Multiple Sclerosis phenotypic subtypes.*
 Reynders T, Devolder L, Valles-Colomer M, **Van Remoortel A**, Joossens M, De Keyser J, Nagels G, **D'hooghe M**, Raes J. Reynders T, et al. *Ann Clin Transl Neurol*. 2020 Apr;7(4):406-419. doi: 10.1002/acn3.51004. Epub 2020 Mar 12.
11. *Assessing the effect of an evidence-based patient online educational tool for people with multiple sclerosis called UMIMS-understanding magnetic resonance imaging in multiple sclerosis: study protocol for a double-blind, randomized controlled trial.*
 Schiffmann I, Freund M, Vettorazzi E, Stellmann JP, Heyer-Borchelt S, **D'Hooghe M**, Häußler V, Rahn AC, Heesen C. *Trials*. 2020 Dec 9;21(1):1008. doi: 10.1186/s13063-020-04855-5.
12. *Long-term safety and effectiveness of natalizumab treatment in clinical practice: 10 years of real-world data from the Tysabri Observational Program (TOP).*
 Butzkueven H, Kappos L, Wiendl H, Trojano M, Spelman T, Chang I, Kasliwal R, Jaitly S, Campbell N, Ho PR, Licata S, Tysabri **Observational Program (TOP) Investigators**. *J Neurol Neurosurg Psychiatry*. 2020 Mar 31. pii: jnnp-2019-322326. doi: 10.1136
13. *Low-Frequency and Rare-Coding Variation Contributes to Multiple Sclerosis Risk.*
 International Multiple Sclerosis Genetics Consortium. Electronic address: chris.cotsapas@yale.edu; International Multiple Sclerosis Genetics Consortium. *Cell*. 2020 Jan 23;180(2):403. doi: 10.1016/j.cell.2020.01.002. No abstract available.
14. *Myelin oligodendrocyte glycoprotein antibody-associated optic neuritis mimicking pseudotumor cerebri: A case report,*
M. Cescutti, C. Davenas, C. Tilikete, F. Durand-Dubief, R. Marignier, S. Vukusic, *Revue Neurologique*, Volume 176, Issues 7–8, 2020, Pages 626-627, ISSN 0035-3787, <https://doi.org/10.1016/j.neurol.2020.01.357>. DOI: 10.1016/j.neurol.2020.01.357

ACADEMISCHE WERKING

Andere wetenschappelijke activiteiten

- Sinds 1 oktober 2013: deeltijds docent aan de Vrije Universiteit Brussel (10% ZAP), verbonden aan het Center for Neurosciences.
- 19/06/2020: jury master in de ergotherapeutische wetenschap, Niels Peeters, Universiteit Gent, promotor D Kos. 'Scoring methods of cognitive fatigability in persons with multiple sclerosis'
- 17/09/2020: jury PhD Anja Flamme, VU Brussel. "Low frequency repetitive Transcranial Magnetic Stimulation for the treatment of dyskinesias in Parkinson's disease." (promotor Prof. dr. Chris Baeken).

BEGELEIDEN VAN DOCTORAATTHESISSEN EN MASTERPROEVEN

Promotor PhD 'Life Sciences and Medicine', VUB

- 6/5/2020: publieke, digitale PhD verdediging door Tatjana Reynders, MD, VU Brussel. "Microbiome benchmarking in multiple sclerosis".
- Lindsay Devolder, Ir, KU Leuven (Jeroen Raes) en VU Brussel (promotor MB D'hooghe) (Joint PhD). "The gut microbiome in adult multiple sclerosis: exploring associations with disease course".
- Ayla Pauwels, MD, VU Brussel (promotor MB D'hooghe) and KU Leuven (Jeroen Raes) (Joint PhD). "Investigating the gut microbiome in MS: relation to disease activity and clinical heterogeneity".
- 27/08/2020: master in de geneeskunde, Antoine Van Ravestyn, Faculteit geneeskunde, VU Brussel (2019-2020). 'Correlations between inflammatory markers of the gut and clinical progression in patients with multiple sclerosis'

VALORISATIE

Publicaties in medische en niet medische tijdschriften

- Mei 2020: De Standaard – Mediaplanet: bijdrage over spasticiteit bij MS in katern "chronisch ziek zijn" <https://nl.planet-health.be/chronisch-ziek/een-oplossing-voor-spasticiteit-bij-multiple-sclerose/>
- 14 juni 2020: Neuron, volume 25, nr 3, eerste auteur, Jeroen Van Schependom. "Detectie van neurodegeneratieve bij patiënten met multiple sclerose vooraleer schade optreedt" <https://interactivepdf.uniflip.com/2//61981/1111706/pub/html5.html#page/25>
- 25 juni 2020: La Libre Belgique - Mediaplanet - Franstalige bijdrage La Libre

Belgique <https://fr.planet-health.be/maladies-chroniques/une-solution-pour-la-spasticite-dans-la-sclerose-en-plaques/>

- 21 september 2020: De Morgen - Mediaplanet - bijdrage over mentale gezondheid bij MS "Nood aan meer aandacht voor onzichtbare symptomen bij MS" <https://nl.planet-health.be/mentale-gezondheid/nood-aan-meer-aandacht-voor-onzichtbare-symptomen-van-ms/>
- 23 november 2020: Neuron, volume 25, nr 8, met eerste auteur Tatjana Reynders. "Het darmmicrobioom is geassocieerd met fenotypes in MS" <https://interactivepdf.uniflip.com/2/61981/1115028/pub/html5.html#page/28>

Externe representaties

- Lid van de Algemene Vergadering van de Belgische Studiegroep voor MS
- Sinds 1993: lid van de Medische Adviesraad van de Nationale MS Liga. In dat kader voordracht op 13-10-2020 in de Koninklijke Militaire School over het 'Leven met MS' in België.
- Lid van de Algemene Vergadering van de MS liga Vlaanderen
- Lid van de Redactieraad het tijdschrift "WOMS-info", een wetenschappelijke bijlage bij het ledentijdschrift van de MS Liga sinds 2003.

STUDIEDAGEN EN CONGRESSEN

Deelname aan studiedagen en congressen

- RIMS, Digital Conference December 4-5, 2020
- RIMS, Special Interest Group Autonomy, December 5, 2020
- ECTRIMS, Virtual, September 2020.
- ECF, November 2020
- 4-6/06/2020: invited presentation Annual Conference of RIMS (Rehabilitation on MS), Leuven, Belgium. "Healthy lifestyle for healthy brain (biopsychosocial approach, synergy between body-mind-environment)." Postponed and turned into RIMS Digital Conference December 4-5, 2020.

POSTER PRESENTATIES

ECTRIMS MSvirtual2020

- a) **P0632 - Reduced brain integrity slows down and increases low alpha power in multiple sclerosis** Jeroen Van Schependom, Diego Vidaurre, Lars Costers, Martin Sjogard, Diana Sima, Dirk Smeets, **Marie D'Hooghe, Miguel D'Haeseleer,**

Gustavo Deco, Vincent Wens, Xavier De Tiège, Serge Goldman, Mark Woolrich, Guy Nagels

b) **P0663 - Real-time internet-based teleconsultations for neurological follow-up of patients with multiple sclerosis: an interim feasibility analysis**

Miguel D'Haeseleer, Nima Sadeghi, **Piet Eelen**, Corinne Cuvelier, **Marie D'Hooghe**, Guy Nagels, Katinka Van Gils, Jeroen Van Schependom

RIMS 2020

P23 - Perceiving personal control and concerns in relation to disability and health measures in multiple sclerosis

Marie B D'hooghe, Alexander De Cock, **Ann Van Remoortel**, Ralph H B Benedict, **Piet Eelen**, **Erika Peeters**, **Miguel D'haeseleer**, Jacques De Keyser, Guy Nagels

P 88 - Nutrition: part of multiprofessional approach in MS.

De Jaeger Lisa, D'hooghe Marie B, Kos Daphne

Onderzoek aanvragen

- Maart 2020: MS liga Vlaanderen. 'Health-related quality of life in multiple sclerosis: determinants, prognostic value and pilot intervention'
- Mei 2020: BIG STREAMS European Call 2020, collaboration with Daphne os
- Juni 2020: Claire Fauconnier Fonds. 'Revealing Invisible Symptoms in MS (REALISM)', collaboration with Daphne Kos.
- September 2020: Charcot Stichting: "Clinical and gut microbiome associations in affected and unaffected pairs of first degree relatives with MS". Granted.

Stagemeesterschap

Neurologen in opleiding (ASO, UZ Brussel): Jens Devogelaere, Thomas Scheinok

Neurologen in opleiding (ASO, UZ Leuven): Astrid Durez, Karlien Reekmans, Sofie Antonis, Jeroen Gijs, Simon Horckmans.

LOPENDE KLINISCHE STUDIES

Gesponsorde studies

In het NMSC werd in 2020 actief deelgenomen aan 5 gesponsorde klinische studies, waarbij heel wat werk werd verzet door study nurse mevr. Van Remoortel:

- TOP studie: Tysabri observatieprogramma. Sponsor Biogen.
- PASSAGE studie (studie protocol n°CFTY720D2406): Prospectieve niet-

interventionele, multinationale, parallelle cohort studie, om de veiligheid te monitoren in patiënten die recent gestart zijn met Gilenya (fingolimod), 1 maal per dag of een andere goedgekeurde behandeling. Sponsor Novartis. Einde 10/2020.

- AUBADHE studie: observationele studie naar therapietrouw bij start van Aubagio. Sponsor Sanofi-Genzyme.
- MuSicalE studie: multicentrische, niet-interventionele studie om de real-world effecten van Ocrelizumab in patiënten met relapsing of primair progressieve multiple sclerosis in kaart te brengen. Sponsor Roche.
- PASS studie: prospectieve, multicentrische, observationele veiligheidsstudie na goedkeuring Lemtrada. Sponsor Sanofi. Hoofdonderzoeker Prof. dr. D'Haeseleer

Niet-gesponsorde studies

- Microbioom studie in MS (FWO grant 2017 voor studie coordinator Ann Van Remoortel)
- MICROMS 1 met longitudinale opvolging (5 jaar)
- Early onset studie met longitudinale opvolging (2 jaar)
- Relapse studie met longitudinale opvolging (6 maanden)
- Familiale MS studie
- Lean European Open Survey on SARS-CoV 2 infected patients (LEOSS registry), een internationale, multicentrische retrospectieve studie waarbij informatie over bewezen Covid-19 positieve patiënten wordt verzameld. Status maart –december 2020: 35 diagnoses.
- Aanvullen EDMUS database

Varia

- Regelmatige bijscholingsavonden in neurologie en ethiek/economie (accreditatie)
- Lid van LOK groep 1216 neurologie
- Sinds 1 november 2011: consultant neurologie UZ Brussel
- Sinds 1990: deeltijds neurologische praktijk op thuisadres

Visie voor de toekomst - Onderzoekscentrum NMSC

Ontwerptekst visie bij Maarten Andriessen (Kompas) sinds juni 2020

ACADEMISCHE WERKING

Lesopdrachten

- Lesgever Cursus 'Neurologie' eerste master geneeskunde VUB – lessen demyeliniserende aandoeningen van het CZS en infecties van het zenuwstelsel.
- Lesgever Opleidingsonderdeel 'Multiple sclerose en aanverwante neuroinflammatoire aandoeningen' binnen de MaNaMa neurologie.
- Tutor 'Evidence Based Medicine: Inleiding tot klinisch redeneren' tweede bachelor geneeskunde VUB.
- Examinator 'Klinisch Geïntegreerd Eindexamen' derde master geneeskunde VUB.

Promotor doctoraten

- Stéphanie Hostenbach: "Astrocytic endothelin-1 and cerebral hypoperfusion in multiple sclerosis". Status: succesvol openbaar verdedigd op 16/7/2020.
- Joke Temmerman: "Inflammation driving neurodegeneration in multiple sclerosis and Alzheimer's disease: paving the way for prevention of functional decline". Status: lopende.

Promotor masterthesissen

- Nima Sadeghi: "Innovating care in multiple sclerosis: feasibility of internet-based teleconsultation". Status: lopend.
- Floris Van Der Veken: "Impact of 'no evidence of disease activity' status during potent disease-modifying treatment on brain atrophy in patients with multiple sclerosis: a Belgian retrospective analysis". Status: lopende.

VALORISATIES

Output

- "La transplantation de cellules souches lors d'une sclérose en plaques: fiction ou réalité?", publicatie in journal « La Clef » de la Ligue Belge de la SEP (mars 2020); geschreven door Miguel D'haeseleer.
- "Detectie van neurodegeneratieve processen bij patiënten met multiple sclerose vooraleer irreversibele hersenschade optreedt". Publicatie in 'Neuron' (www.neuron.be), juni 2020; geschreven door Jeroen Van Schependom, Kaat Guldolf, Marie B D'hooghe, Guy Nagels, Miguel D'haeseleer.
- "MAVENCLAD®: naar een breder gebruik". Communicatie van Merck, september 2020; geschreven door Miguel D'haeseleer.

- "Neurodegeneratief én goedaardig: een contradictio?". Communicatie van Biogen en publicatie in 'Neuron' (www.neuron.be), augustus 2020; geschreven door Miguel D'haeseleer.

Lidmaatschappen

- Belgische Studie Groep voor Multiple Sclerose.
- American Academy of Neurology.
- Vlaams Netwerk Zeldzame Ziekten – Groep Zeldzame Ziekten – Neurologische Aandoeningen (lid van het kerncomité namens UZ Brussel – coördinatie prof. dr. Rik Vandenbergh).
- LOK UZ Brussel – voorzitter prof. dr. Alex Michotte.

CONGRESSEN

Deelnames

- MS Virtual, 8th Joint ACTRIMS-ECTRIMS Meeting: September 11-13, 2020.
- European Charcot Foundation, 28th Annual Meeting (digital format): November 15-19, 2020.
- RIMS Digital Conference: December 4-5, 2020.

Poster presentations (corresponding author)

- *"Real-time internet based teleconsultations for neurological follow up of patients with multiple sclerosis: an interim feasibility analysis"*, presented by Nima Sadeghi, Piet Eelen, Corinne Cuvelier, Marie B. D'hooghe, Guy Nagels, Katinka Van Gils, Jeroen Van Schependom and Miguel D'haeseleer. MS Virtual, 8th Joint ACTRIMS-ECTRIMS Meeting: September 11-13, 2020.
- *"Brain volume loss occurs at the rate of normal aging in patients with multiple sclerosis who have a 'no evidence of disease activity' status"*, presented by Floris Van Der Veken, Marie B. D'hooghe, Kaat Guldolf, Guy Nagels, Dirk Smeets, Ann-Marie Van Binst, Jeroen Van Schependom and Miguel D'haeseleer. European Charcot Foundation, 28th Annual Meeting (digital format): November 15-19, 2020.

ONDERZOEKSFINANCIERING

- Roche 2020 Innovating care in multiple sclerosis: feasibility of patient monitoring using internet-based teleconsultation. Hoofddaplicant (niet-competitief) – 20,000 euro behaald.

- Merck Grant for Multiple Sclerosis Innovation 2020
Innovating care in multiple sclerosis: feasibility of patient monitoring using internet-based teleconsultation. Hoofdapplicant.
- FWO Junior research project 2020
Reduced dynamic recruitment of the default mode network as a neurophysiological fingerprint of cognitive functioning. Co-applicant; hoofdapplicant: Jeroen Van Schependom.
- MS-Liga Vlaanderen MS Grant program 2020
Health-related quality of life in multiple sclerosis: correlates, prognostic value and pilot intervention. Co-applicant; hoofdapplicant: Marie D'hooghe.
- Wetenschappelijk Fonds Willy Gepts 2020
Can we use serum biomarkers of inflammatory disease activity to predict the future rate of neurodegeneration in patients with multiple sclerosis? Hoofdapplicant.
- Wetenschappelijk Fonds Willy Gepts 2020
Inflammation driving neurodegeneration in Alzheimer's disease: paving the way for prevention of functional decline. Co-applicant; hoofdapplicant: Maria Bjerke.
- Biogen MARS 2020
Can we use serum biomarkers of inflammatory disease activity to predict the future rate of neurodegeneration in patients with multiple sclerosis? Hoofdapplicant.

KLINISCHE STUDIES

A prospective, multicenter, observational, post-authorization safety study (PASS) to evaluate the long term safety profile of LEMTRADA® (alemtuzumab) treatment in patients with relapsing forms of multiple sclerosis PASS – OBS13434.

DR. CESCUTTI

DEELNAMES

Participations aux staffs de neurologie générale organisés par les Cliniques Universitaires St Luc

- 14/01: Maladies neuro-vasculaires: Revues de cas cliniques. Dr J. Leempoel, Dr A. Peters
- 30/04: Maladies neuro-inflammatoires: révision de cas cliniques. Prof V. van Pesch, Prof S. El Sankari
- 26/11 : « Maladies neuro-inflammatoires : révision de cas cliniques » par les Prof. S. El Sankari et V. van Pesch

Participation aux conférences :

- 05/03: "How today's MS treatment decisions impact tomorrow"
- 07/05: Cross-country-webinar "COVID-19 and Multiple Sclerosis what have we learned and how should we continue treating our MS patients?"
- 12/11: Webinar UZBrussel "Multiple Sclerosis: B cells take center stage" Prof S. Hauser, San Francisco
- 03/12: Practical immunology of MS : tailoring our treatments and anticipating their impacts
- 09/12: "Les traitements oraux de la sclérose en plaques: quoi de neuf en 2021?-évolution du paradigme de traitement"

CONGRESSEN

- E-Journées de Neurologie de Langue Française: 4-6/09/2020
- European Charcot Foundation, 28th Annual Meeting (digital format): 15-19/11/2020.
- Perceptorship in MS 18th edition: 14/01, 21/01, 28/01 et 04/02

PRESENTATIES

- Staff multi-disciplinaire à St Luc Bouge (neuro-chirurgie vasculaire) Prise en charge des sténoses carotidiennes symptomatique: revision des guidelines
- Mise en place de staff multi-disciplinaires neuro-médecine interne de manière trimestriel

CERTIFICATEN

- EDSS qualification 27/02/2020

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

DEPARTEMENT REVALIDATIE

WETENSCHAPPELIJKE PUBLICATIES

Het personeel van het revalidatiedepartement publiceerde in 2020 samen 4 peer-reviewed artikels:

- Niels Peeters, Inger Grethe Løyning, **Sofie Ferdinand, Daphne Kos**; Role of Rehabilitation in Promoting Engagement in Daily Life in Multiple Sclerosis: Facing the Challenges of the 21st Century. *Int J MS Care* 1 November 2020; 22 (6): 256–262. doi: <https://doi.org/10.7224/1537-2073.2019-094>
- Jana Pöttgen, Wim van de Vis, **An van Nunen**, Anita Rose, Jannie Engelbrecht, **Michelle Pirard**, Stephanie Lau, Christoph Heesen, Sascha Köpke, Rehabilitation in Multiple Sclerosis (RIMS) Special Interest Group on Psychology and Neuropsychology; Psychobehavioral Treatment Options for Sexual Dysfunction in Multiple Sclerosis: A Systematic Review. *Int J MS Care* 1 November 2020; 22 (6): 276–284. doi: <https://doi.org/10.7224/1537-2073.2020-012>
- Tacchino A, Veldkamp R, Coninx K, Brulmans J, Palmaers S, Hämläinen P, **D'hooge M**, Vanzeir E, Kalron A, Brichetto G, Feys P, Baert I. Design, Development, and Testing of an App for Dual-Task Assessment and Training Regarding Cognitive-Motor Interference (CMI-APP) in People With Multiple Sclerosis: Multicenter Pilot Study. *JMIR Mhealth Uhealth*. 2020 Apr 16;8(4):e15344. doi: 10.2196/15344. PMID: 32343258; PMCID: PMC7218603.
- Veldkamp, Renee; Kalron, Alon; Baert, Ilse; Hamalainen, Paivi; Tacchino, Andrea; **D'hooge, Mieke**; Giffroy, Xavier; Van Geel, Fanny; Raats, Joke; Coninx, Karin; Vanwijmeersch, Bart; Feys, Peter. Differential effects and discriminative validity of motor and cognitive tasks varying in difficulty on cognitive-motor interference in persons with Multiple Sclerosis. *MSJ*-20-0890.

ACTIEVE DEELNAME AAN WETENSCHAPPELIJKE CONGRESSEN

Daarnaast werden verschillende wetenschappelijke projecten voorgesteld als poster of orale mededelingen op internationale wetenschappelijke congressen. De abstracts werden gepubliceerd in *Multiple Sclerosis Journal* (Q1).

- **Sofie Noë, Tom Meurrens, Hilde Brouwers, Daphne Kos**, Kris Vanhaecht, Alexander De Cock, Ann Goeleven. Training for caretakers significantly improves compliance with dysphagia recommendations in a tertiary MS rehabilitation center.

RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077

- Niels Peeters, Kaat Alaerts, **Sofie Ferdinand, Mieke D'hooge, Marie B. D'hooghe, Daphne Kos**. Neurophysiology of cognitive fatigability in MS. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **Pirard M., Van Nieuwenhove J., Van Nunen A.** Combined body and mind therapy: The support care program in Melsbroek. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **Vandenbroucke A, D'hooghe M, Kos D.** Working memory training in cognitive intact PwMS. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **De Jaeger Lisa, D'hooghe Marie B, Kos Daphne.** Nutrition: part of multiprofessional approach in MS. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **Hostyn J, Lacquet E.** Quiz cards to support clinical reasoning of nurses. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **Vanbeylen Antoine, Delva Sarah, Cormond Maëlle, De Nys Len, Van Nieuwenhoven Johan, Meurrens Tom, Gebara Benoit.** The expectations and experience of PwMS after walking with the EksoGT. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **D'hooge M, Vleugels L**, Van Geel F, Feys P, **Kos D.** Scoring methods of cognitive fatigability in PwMS. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- **De Nys L, Van Nunen A, Kos D.** A multidisciplinary framework for Healthy Lifestyle. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65. doi:10.1177/1352458520969077
- Van Geel F, Veldkamp R, Soler B, **D'hooge M**, Vanzeir E, Feys P. Relation of cognitive dysfunction and fatigability with walking capacity and fatigability in persons with multiple sclerosis. *RIMS Digital Conference. Multiple Sclerosis Journal*, 2020;26(2_suppl):15-65 doi:10.1177/1352458520969077

- **Spruyt G.** Impact and acceptance of mobility devices through the disease progression: A clinical psychologists perspective.
- **Van Nieuwenhoven J.** How to get your walking aid?: A clinical physiotherapists perspective. Joint talk during SIG Mobility meeting, RIMS Digital Conference, 4-5 December 2020.
- Ferdinand S, Chair Special Interest Group Occupation of RIMS (Rehabilitation In MS): 5 December 2020.

WETENSCHAPPELIJKE PROJECTEN WAARVAN NMSC-REVALIDATIE OPDRACHTGEVER IS

- Het additionele effect van intrapulmonaire percussieve ventilatie (IPV) op de ademhaling bij personen met multiple sclerose (jan- juli 2020) – vroegtijdig stopgezet omwille van gewijzigd beleid tgv coronacrisis.
- Impact van COVID-19 maatregelen op gezondheid, welzijn en continuïteit van zorg en revalidatie van revalidanten van het NMSC (maart – november 2020)
- Rookgedrag en verwachtingen over rookstopbegeleiding bij personen met multiple sclerose (2020) – niet opgestart owv coronacrisis
- Opleiding en implementatie van de Cognitive Performance Test binnen de Dienst ergotherapie (2020-2021).

WETENSCHAPPELIJKE SAMENWERKING

Binnen de revalidatie werd in 2020 samengewerkt met externe partners in volgende projecten:

- MS@Work project (Hogeschool PXL Hasselt) (multicenter, nationaal) (2019-2020)
- CogEx-studie (Sunnybrook Hospital, University of Toronto) (multicenter, internationaal) (2019-2021)
- e-TREFAMS CBT onderzoek (VU Medical Center Amsterdam) (multicenter, internationaal) (2018-2021)
- Learning Strategies for improving dual task performance in Multiple Sclerosis (StradiMS) (UHasselt) (multicenter, nationaal) (2020-2021)
- Onderzoek metingen van schouder, romp en bovenste lidmaat (UHasselt) (multicenter, nationaal) (2018-2019)
- Ontwikkeling van ergotherapie-richtlijn behoud functionaliteit en sociale participatie

van fysiek kwetsbare ouderen (Artevelde Hogeschool Gent, 2020-2021)

- Physiological Responses of Fatigability in MS (PREFIMS) (KU Leuven) (multicenter, nationaal) (2020-2021)
- Door de opgelegde beperkingen ivm Covid- 19 preventie, werd de mogelijkheid tot datacollectie in het centrum regelmatig onderbroken, waardoor sommige onderzoeksprojecten vertraging hebben opgelopen.

VALORISATIE VAN ONDERZOEK

Het onderzoek werd geïmplementeerd in de praktijk en gevaloriseerd in verschillende voordrachten voor therapeuten, verpleegkundigen, neurologen en revalidatieartsen en in de uitwerking van de zorgprogramma's. Daarnaast werden verschillende populariserende artikels gepubliceerd door personeelsleden van het NMSC.

- European MS Platform Virtual Annual Conference, Kos D: "Current trends in rehabilitation for Progressive MS care" (presentation), "Access to healthcare for persons with Progressive MS" (panel discussion), 19-20 November 2020.
- World congress of World Federation for NeuroRehabilitation (WFNR), Kos D: "Multidisciplinary and comprehensive approach in MS rehabilitation" (presentation), 1-5 November 2020.
- Czech MS Society Rehab conference, Kos D: "Managing fatigue", 16 January 2020.
- De Bondt S. Een schoolvoorbeeld van een kwaliteitscirkel. Artsenkrant, 24/09/2020 (interview over de werking van de dialooggroep)
- Beatrijs De Klerck: online presentatie over Muziektherapie op het Jongerencongres van de MS-Liga Vlaanderen vzw Jongerenwerking (24 oktober 2020).
- Spruyt G. : Mantelzorg en MS. MS-Link, Jaargang 12, nr. 2, mei, juni, juli 2020.

BEGELEIDING VAN TWEEDE EN DERDE CYCLUS STUDENTEN

Masterproeven:

- Peeters Niels, , MSc Ergotherapeutische Wetenschap , 2019-2020
Promotor: Prof. D. Kos, Begeleiders: Sofie Ferdinand, Mieke D'Hooge, MB D'hooghe.
Scoring methods of cognitive fatigability in people with multiple sclerosis.

INITIATIEVEN EN REALISATIES

FACILITAIR DEPARTEMENT

Met het oog op het beperken van de ecologische voetafdruk alsook ter verbetering van de lichtkwaliteit werd de eerste fase van het 'Relightning' project in het revalidatiecentrum verder opgenomen.

Aan het revalidatiecentrum werd daarnaast een extra mobiele werkplaats ingericht voor de dienst 'planning'.

De verdere opvolging van het ingediende bouwdoossier in het omgevingsloket.

Aanvang met de uitbouw van een fietsstalling op de parking aan de Vanheylenstraat.

Volgende overheidsopdrachten werden uitgeschreven:

- Leveren en plaatsen van PV-installatie
- Installeren van comfortkoeling in het bestaand REVA gebouw.
- Geautomatiseerd verpakking- en inspectiesysteem voor de individuele herverpakking van geneesmiddelen
- Sonde en bijvoeding

Het gebruik van het Facility Management Systeem werd verder uitgebreid door de uitbouw van het preventief onderhoud en de inventarisatie en opvolging van de medische apparatuur.

Ergonomische aanpassing voor het bandwerk in de keuken werd besproken en opgenomen voor uitvoering.

Schoonmaak en werkkledij:

- Opstart van een ruimte inventarisatie en controle systeem programma voor de schoonmaak

Extra aanpassingen tgv covid-19:

- Aankoop werkkledij voor het administratief personeel, sociale- en psycho afdeling
- Uitgebreide en aangepaste schoonmaak.
- Extra inzet personeel voor kleedkamers.
- Onderzoek naar een betere verdeling en gepersonaliseerde werkkledij.
- Opzetten van gedigitaliseerde temperatuurmeting aan inkom triage

Jean-Marie Vanzegbroek
Manager Infrastructuur

VERPLEEGKUNDIG DEPARTEMENT EN PASTORALE DIENST

Verpleegkundig departement

Het jaar 2020 is zonder meer een jaar waarin er afstand werd gedaan van de normale manier van werken. Ook in ons centrum had Covid-19 een stevige impact. Sinds maart 2020 werden er maatregelen ingevoerd om zowel onze patiënten als onze medewerkers te beschermen.

Voor de patiënten werden de therapeutische weekends afgelast en werden ze op hun kamer afgezonderd. Ook bezoek werd niet meer toegelaten wat psychologisch zwaar was om te dragen voor de patiënten. Deze zwaardere gemoedstoestand kwam deels terecht op de schouders van de verpleeg- en zorgkundigen. Voor de medewerkers zelf was deze periode chaotisch: veel veranderingen in richtlijnen, vaak patiënten verhuizen, elke week andere maatregelen en de warmte en het ongemak van de beschermkledij. Hier werd op een goede manier mee omgegaan en het team was in staat een positieve ingesteldheid te behouden.

Ook in de polikliniek vond de pandemie al snel zijn weerslag. Toch hadden de artsen en verpleegkundigen al spoedig een systeem op de rails om deze periode te doorstaan.

De opvolging van de poliklinische patiënten die dringend waren werd niet onderbroken.

Niet dringende behandelingen en raadplegingen werden verzet in overleg met de artsen.

Op enkele dagen tijd hebben de verpleegkundigen zich gereorganiseerd van MS-verpleegkundige met dagelijkse live patiëntencontacten tot tele MS-verpleegkundigen. Op weekbasis werd er vastgelegd welke patiënten die week op de raadpleging verwacht werden, welke behandelingen in dagziekenhuis door zouden gaan, welke patiënten via een Tele-consultatie door de artsen werden gecontacteerd en tenslotte welke afspraken en behandelingen dienden verzet te worden.

De polikliniek bereidde de Covid-19 testing van alle gehospitaliseerde patiënten voor, voerde alle staalafnames uit op de verpleegeenheden, en stond ook in voor het meermaals testen van een 300-tal collega werknemers van het NMSC.

Het jaar 2020 was ook een bijzonder jaar voor mentoren, stagiairs en stagebegeleiding van de scholen. Stagiairs moesten zich uiteraard aanpassen aan de maatregelen die we hier hanteerden in het centrum. De stagebegeleiding kon begin 2020 niet in ons centrum worden ontvangen en de opvolging gebeurde bijgevolg online. Het plannen van onze studenten verliep uiterst flexibel wat maakte dat we onze stages toch steeds konden laten doorgaan. Ondanks de pandemie hebben we 104 studenten verpleging/zorgkunde/ logistiek assistent kunnen verwelkomen, wat hetzelfde aantal is als het jaar voordien. Bovendien zijn we ook gaan samenwerken met een aantal nieuwe scholen waardoor we op dit vlak een steeds ruimer netwerk creëren.

De verpleegkundig specialisten ontwikkelden in het eerste kwartaal een aantal covid-19-gerelateerde procedures en gaven ziekenhuisbreed opleidingen.

Er werden verscheidene e-learnings ontwikkeld die de basis vormden voor de online PAN-sessies. Het VPK specialisten team nam actief deel aan RIMS, EMSP, BVVS, INEF, MSNB, MS Nurse Pro en aan job-en studentenbeurzen. De interdisciplinaire samenwerking met het medisch- en reva departement, kwaliteitscel, O&ON, WO en de industrie bleef behouden en heeft tot consultverlening geleid. Er werden twee publicaties in een MS Journal behaald.

De verschillende werkgroepen functioneerden omwille van de pandemie op een lager pitje. Toch werden de nieuwe internationale richtlijn preventie decubitus uitgerold binnen de organisatie. Het aantal drukwonden ontstaan in het ziekenhuis lag ook in 2020 zeer laag.

De werkgroep KWS/Zorg is in 2020 gestart met het kritisch nalezen van de zorgdefinities in KWS waarbij het doel is om alle waarden in de zorgdefinities te evalueren en de registraties te vergemakkelijken. Tenslotte werkte de werkgroep INCO in 2020 rond neurostimulatie bij overactieve blaas en werden er nieuwe types van sondage materiaal geëxploreerd.

Kortom, men kan stellen dat het voorbije jaar de normale werking van de

verpleegeenheid ernstig heeft verstoord. Desondanks werd er verder gewerkt aan het kwaliteitsbeleid, de begeleiding van studenten en het optimaliseren van de zorg. De verpleegkundigen en therapeuten gingen in deze periode ook nauwer samenwerken.

De verpleegkundigen en zorgkundigen beschrijven 2020 als bevreemdend en zwaar. Tevens is er een grote fierheid naar hoe er met deze pandemie werd en wordt omgegaan.

Pastorale dienst

De globale opdracht van de Pastorale Dienst is om elke patiënt(e), gelovig of niet gelovig, in zijn/haar mens-zijn te erkennen, hem/haar bij te staan in zijn/haar groei naar volmenselijk leven en hem/haar te begeleiden in de verdieping van zijn/haar eigen levensbeschouwing.

Corona-perikelen maakte de PD tijdens de eerste golf vleugellam. Hoe patiënten ondersteunen terwijl persoonlijk contact juist een van onze voornaamste werkinstrumenten is?

De PD heeft zich toen dienstbaar opgesteld in de keuken en bij de technische dienst, als Corona-steward. Deze activiteiten maakten wel informeel en zinvol contact met de patiënten en met collega's uit andere disciplines mogelijk.

De langdurige onmogelijkheid van het aanbod van liturgische diensten werd als significant tekort ervaren, zowel in het gemeenschapsondersteunende als in het spirituele aspect ervan. Bij drie overlijdens verzorgde de pastorale dienst externe uitvaartbegeleiding. Bij vijf overlijdens ondersteunde de pastorale dienst de familieopvang in het NMSC.

Caroline Collard
Directeur Patiëntenzorg

REVALIDATIEDEPARTEMENT

Algemeen

Vorig jaar kende een veelbelovende start maar de covid-19 crisis maakte hier abrupt een einde aan in de eerste helft van maart 2020. Iedereen werd verplicht om op korte termijn een andere manier van werken te implementeren. We bereidden ons voor op het toepassen van het protocol: ontsmettingstijd, vervoer van patiënten, andere therapie-uren, integreren van de activiteiten die normaal in groep gebeuren, etc. We gingen over naar crisismanagement waarbij alles gestuurd werd door het crisiscomité.

Ondanks het bijzondere jaar gingen ook in 2020 gingen niet geringe inspanningen naar departement overschrijdende initiatieven, zoals

- Kompas
- Kwaliteitscel
- Werkgroepen rookstop, pijn, etc.
- Verdere uitwerking van de klinische paden
- IPD
- Welzijnsactiviteiten personeel
- Virtuele RIMS-congres in december 2020
- Interne opleiding BLS
- Covid-19 gerelateerde activiteiten: triage, hulp van therapeuten op de VPE/in de keuken, Radio quarantaine, blijven opvolgen en informeren van onze patiënten terwijl verschillende zorgprogramma's dienden stopgezet te worden (vaak ook via videobellen), onderhouden van contacten met belangrijke externe partners (o.a. van de chronische conventie)
- Signalisatieploeg heeft het richtingsverkeer en wachtzones georganiseerd om 'Corona-proof' zoveel mogelijk revalidatie te kunnen bieden

Voor de psycho:

- Op 01.05.2020 werd de jobtime van de muziektherapeute Beatrijs De Klerck uitgebreid met een opdracht als vertrouwenspersoon (0.06 VTE).
- Interne werkgroepen: opstellen van een procedure staff support, beschikbaar van neuropsychologische patiëntendossiers, neerschrijven van formats voor verschillende types van neuropsychologische terugkoppelingsgesprekken
- Opvolging erkenning beroepstitel
- Werking van de dialooggroepen werd uitgebreid voor de lockdown

- Eerste try-out plaats van het Cogmed- werkgeheugentrainingsprogramma (home based training met wekelijkse telefonische opvolging en coaching) in samenwerking met de dienst ergo; de neuropsychologen slaagden erin het fenomeen van cognitieve vermoeibaarheid in de reguliere neuropsychologische screening te objectiveren
- 9 webinars van het Zorgnet Icu rond patiënteninspraak (ikv de agogische werking) en opleidingen rond narratieve therapie en verbindende communicatie. Een collega zette haar postgraduate vorming oplossingsgerichte therapie verder (modules suïcide, autisme, trauma, relatietherapie) en volgde een PPALMM-opleiding (Permanente vorming in Palliatieve zorg voor Medici en Masters).
- Verderzetten van TREFAMS-studie naar de effecten van een cognitief-gedragstherapeutische behandeling van MS-gebonden vermoeidheid (patiëntbegeleiding en supervisiemomenten met UMC Amsterdam)
- Tijdens het academiejaar 2019-2020 waren er 2 stagiair klinische psychologen (VUB, KUL). We bleven ook onze rol vervullen in de (observatie-)stages voor artsen in opleiding in het NMSC

Voor de Sociale Dienst:

- Aanzet tot herstructurering van het vrijwilligerswerk
- Op 1/2/2020 kreeg het NMSC de erkenning als 'gespecialiseerd multidisciplinair team voor adviesverlening bij snel degeneratieve aandoeningen' vanwege het VAPH voor onbepaalde duur. Het VAPH voorzag hiervoor een aangepaste opleiding voor een aantal ergotherapeuten en sociaal werkers uit ons centrum
- Deelname aan het eerste ICF symposium voor de revalidatie legde alvast een basis voor verdere implementatie in ons centrum
- In nauw overleg met het crisiscomité werd een bezoekenregeling uitgewerkt en verder opgevolgd door de medewerkers van de sociale dienst

Voor de logopedie:

Wegens wijzigingen in de Europese wetgeving ZHH, werden de IPV sessies in 2020 stopgezet. Met de werkgroep ademhaling werd een nieuw beleid en aanbod aan ademhalingstherapie uitgewerkt dat in 2021 verder uitgerold zal worden en een goed alternatief zal bieden voor het wegvallen van de IPV-behandeling. Tijdens de lockdown hebben de logopedisten ook onderzoek gedaan naar evidence based logopedie en werd het logopedisch bilan op basis hiervan aangepast.

Voor de ergotherapie:

Tijdens de tijdelijke periode van thuiswerk werden projecten opgezet in functie van innovatie:

- updaten van TMST zorgprogramma vermoeidheid en motorische activatie
- updaten van elektronische patiëntendossiers en adviesmappen
- reorganisatie van de therapiezalen

Verder:

- in kaart brengen van de inhoud van cognitieve revalidatie en de introductie/integratie van de 'cognitive performance test'; op langere termijn zullen we deze visie ook ziekenhuisbreed implementeren in processen als adviseren van patiënten
- werkgroep valpreventie: procedure werd verder uitgewerkt ikv een uniforme multidisciplinaire samenwerking vanaf het valincident tot educatie en preventie.
- werkgroep rugklachtenpreventie: opstellen/uitvoeren van actiepunten opgesteld, bv. implementeren van een aantrek hulpmiddel voor steunkousen en panty's voor verpleging (n.a.v. nek- en schouderklachten)
- betrokkenheid bij verschillende onderzoeken en begeleiding van stagiairs bij hun bachelor-, masterproef en doctoraat bij relevante onderwerpen voor onze werking zoals
 - A comprehensive assessment of scapula, trunk and upper limb in neurological patients. Reliability, validity and interrelatedness: UHasselt
 - ms@work: UHasselt
 - Protocol met betrekking tot de ontwikkeling van een richtlijn "ET voor het behouden van de functionaliteit en de sociale participatie van de thuiswonende fysieke kwetsbare oudere persoon": Artevelde Hogeschool
 - PREFIMS (Physiological responses in experimentally induced cognitive fatigue in people with multiple sclerosis: the PREFIMS-study: KULeuven

Voor de kinesithérapie:

- Op 01.05.2020 werd de jobtime van Caroline Vermeulen uitgebreid met een opdracht als vertrouwenspersoon (0.04 VTE).
- samenwerking met ergotherapie ovv KinErgo groep
- zelfstandige kinesitherapeuten kregen een bediende contract met integratie van de BUCO in de BICO werking binnen de dienst

- MDST is volledig bijgewerkt en aangepast aan de bekende en gevalideerde testen. De nieuwe versie zal in de loop van 2021 geïmplementeerd worden
- interne opleiding ikv ademhalingskine
- begeleiding van stagiairs van KUL, VUB, ULB, HELB, ISEK, PARNASSE, U Hasselt, U Gent, U Antwerpen en Condorcet Doornik

Voor de Centrale Planning:

- verbeterde samenwerking met VPK departement (klaar voor therapie/ doktersronde/ opmaak van de eerste dag opname –klinisch pad /etc.)
- verdere uitwerking van een efficiënter opname beleid met VPK departement en medisch secretariaat
- test in KWS met als doel het optimaliseren van plannen en acta samen met TMST, Medisch Secretariaat en IT

Stefanie De Loof
Operationeel Manager Revalidatie

HR KEN – EN STUURGETALLEN

JAARVERSLAG PERSONEELSDIENST EN COMMUNICATIE

2020 is in alle opzichten een bijzonder jaar gebleken: een COVID-jaar waar flexibiliteit en veerkracht centraal moesten staan. Dat onze medewerkers flexibel zijn, weten we al lang, alleen kreeg het woord flexibiliteit in 2020 een hele andere dimensie.

Thuiswerk werd verplicht waardoor we binnen andere contexten moesten werken: een deel van het personeel bleef aan het werk in het ziekenhuis en een deel was thuis aan het werk. We schakelden allemaal vrij eenvoudig over op deze manier van werken en online zaken, die tot dan ondenkbaar waren, bleken doenbaar en soms zelfs efficiënter. Thuiswerk hebben we vastgelegd in een wettelijk kader waar we de volgende jaren zeker op blijven inzetten.

Alle plannen die we maakten voor 2020 stopten we in de ijskast: ziekenhuisbrede opleidingen zoals omgaan met agressie, Frans en computeropleidingen voor de medewerkers van de schoonmaak en keuken hebben we tot nader order uitgesteld. Stagiairs konden een tijdlang geen stage lopen en ook een aantal projecten rond automatisatie op het vlak van HR moesten de ijskast in.

De sociale verkiezingen liepen vertraging op en werden later helemaal corona-proof georganiseerd en voor het eerst elektronisch! Ook onze griep vaccinatiegraad steeg boven de 80% ondanks een beperkte campagne.

We zijn ook tijdens de covid-19 crisis blijven rekruteren en hebben een zeer beperkte uitstroom gekend.

We zijn blijven werken aan een sterk gefundeerd HR beleid waar we in eerste instantie blijven waken over de basisprocessen die we verder optimaliseren. We blijven ook verder bouwen aan het welzijn van alle NMSC-ers, een proces dat tijd vraagt en waarvan de resultaten binnen enkele jaren zeer zeker zichtbaar zullen zijn.

Covid-19 heeft veel plek ingenomen in 2020 waardoor er enorm veel tijd ging naar het ondersteunen van de diensten. We hebben ingezet op veilig werken altijd en overal waar je ook werkt, op quasi dagelijkse communicatie rond wijzigingen, maatregelen, anders registreren etc... Daar hebben we zeker de vruchten van geplukt.

We hebben de NMSC-er meermaals, zeer terecht, in de bloemetjes gezet met echte bloemen, koekjes, ontbijt, lichtjes voor kerst, handcrème, taart, etc... Een volledige MS-Expert covid-19 editie werd geboren waar onze NMSC-ers centraal stonden en last but not least hadden we onze eigen Radio Quarantaine: dankzij een intense samenwerking met onze muziektherapeute konden patiënten, medewerkers en al onze social media volgers volop genieten van muziek!

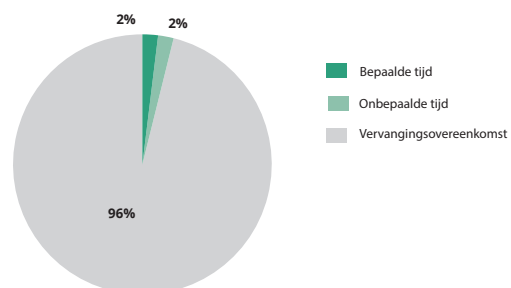
De creativiteit, flexibiliteit en solidariteit die de NMSC-er in 2020 heeft getoond (en vandaag nog steeds toont) spreekt boekdelen. De samenwerking tussen de diensten kwam met stip als absoluut positief en te behouden uit de debriefing die we hadden na de eerste lockdown.

De concretisering van het Kompas traject kreeg om die reden in juni 2020 vorm: de multidisciplinaire visie van het NMSC waarin de patiënt centraal staat structureel vorm geven door nog meer in te zetten op multidisciplinair werk, heeft een nieuw organogram tot gevolg. 2021 zal in het teken staan van de inkanteling van Kompas en ook de personeelsdienst zal zijn werking aanpassen aan de nieuwe organisatie. 2020 was een onvoorspelbaar en bijzonder jaar en toch bleef één ding staan als een huis: We ZEN en blijven NMSC!

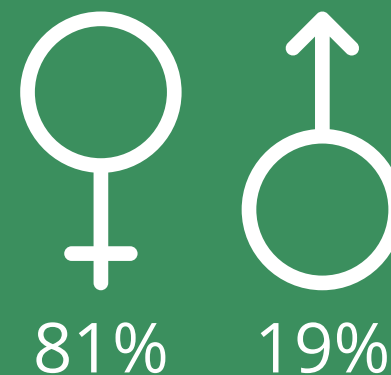
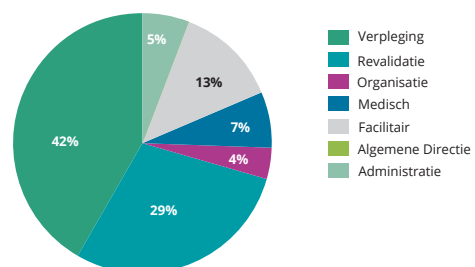
Els Urbanczyk
Directeur Personeel & Organisatie

Cijfers

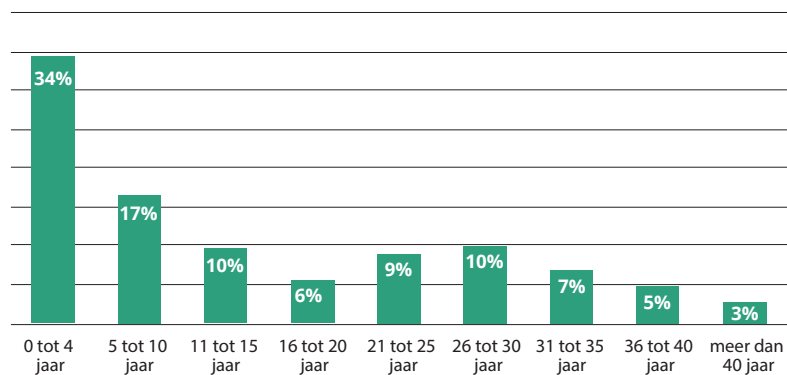
VERDELING CONTRACTEN

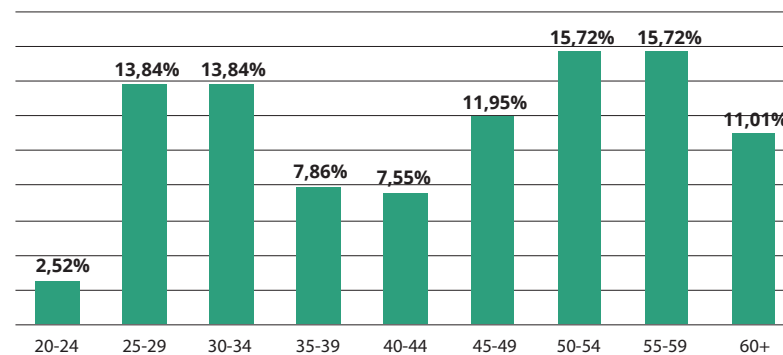
VERDELING OD VOLGENS DEPT.

ANCIËNNITEIT

VERDELING LEEFTIJD

KWALITEIT EN PATIENTVEILIGHEID

2020 was een atypisch jaar. Ook op vlak van opvolging van kwaliteit in het NMSC.

Door de covid-19 pandemie dienden mankracht en middelen flexibel te worden ingezet, om een antwoord te bieden op de veranderde zorgvraag. Daar zijn we zeker in geslaagd.

Dit had onvermijdelijk een invloed op de geplande opvolging van kwaliteit: klemtonen werden verlegd, werkgroepen waren genooddaakt om hun werking tijdelijk op een lager pitje te zetten en een aantal geplande metingen konden niet doorgaan.

Anderzijds bood deze onvoorziene en onzekere periode ons de opportuniteit om samenwerking over de departementen heen uit te proberen. Een soort organisch ontstaan testlab voor een kantelende organisatie, waar we met het Kompas verandertraject naartoe werken.

OPVOLGPUNTEN KWALITEIT

✓ **Accreditatie:**

- Begin 2020 werd gestart met de voorbereidingen van een accreditatie via CARF (Commission on Accreditation of Rehabilitation Facilities), die zich richt op interdisciplinaire revalidatie. Er werd info gegeven aan de Raad van Bestuur en er werd een stuurgroep opgericht die een eerste keer samenkwam.
- Verdere uitrol van het project diende stopgezet o.v. covid-19 en de timing van het accreditatietraject werd herbekeken naar haalbaarheid. Er werd beslist om de voorbereiding te hernemen in het vierde trimester van 2021, met het oog op een CARF-audit in het tweede semester van 2022.

- ✓ **Comité kwaliteit en patiëntveiligheid:** Het comité, samengesteld uit de leden van het directiecomité, de kwaliteitscoördinator en de stafmedewerker, kwam trimestrieel samen om de activiteiten m.b.t. kwaliteit en patiëntveiligheid op te volgen. De geplande vergadering van maart 2020 werd geannuleerd o.v. covid-19.

- ✓ **Kwaliteitscellen:** In de overlegmomenten werd o.a. de interdisciplinaire samenwerking opgevolgd, die tijdens de covid-19 crisis spontaan tot stand kwam. Door de samenwerking over de departementen heen, werd inzicht verworven in elkaars werking, met focus op raakvlakken tussen de verschillende disciplines. Tijdens de lockdown kwam de nood naar boven aan een handleiding over digitaal communiceren met het team en over teleconsulten. Dit werd opgevolgd door IT.

- ✓ **Kwaliteitsindicatoren:** Indicatoren rond internationale patiëntveiligheidsdoelen e.a. werden in 2020 verder opgevolgd en geanalyseerd .

- ✓ **Patiëntentevredenheid:** Zowel bij de hospitalisatie, de ambulante revalidatie als het TMST werd gepeild naar de ervaringen van patiënten. Niettegenstaande de impact van de covid-19 maatregelen is de algemene tevredenheid van de patiënten in 2020 er op vooruitgegaan. Dit resultaat is opmerkelijk positief!

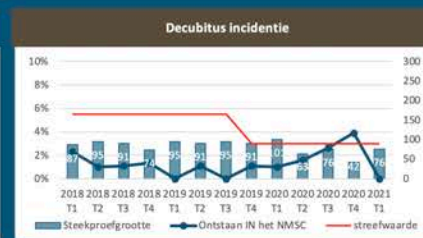
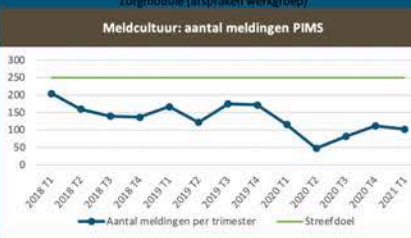
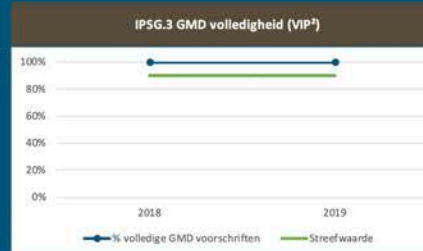
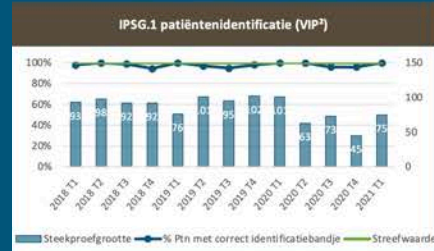
- ✓ **Opvolging PIMS en incidentanalyses:** Naar aanleiding van enkele incidenten met matige tot ernstige schade, werd een retrospectieve incidentanalyse uitgewerkt, met voorstellen tot structurele preventieve maatregelen. Aan de hand van een prospectieve incidentanalyse (HFMEA) i.k.v. valpreventie, werden prioriteiten gesteld waarrond de komende jaren verder zal gewerkt worden.
- ✓ **Closed en open record reviews:** Het invullen van het KWS-patiëntendossier werd verder gemonitord. Hierbij werden dossiers op een gestructureerde manier bekeken naar beschikbaarheid en volledigheid van een aantal items. Tijdens deze reviews werd ook het klinisch redeneren geoefend.
- ✓ **Documel:** Alle procedures werden up to date gehouden via het document management systeem. Protocoleigenaars van vervallen procedures werden aangesproken om procedures te updaten en de goedkeuringsflow op te starten.
- ✓ **Vlaams Indicatoren Project:** In 2020 nam het NMSC voor het derde jaar deel aan VIP² (het Vlaams Indicatorenproject voor patiënten en professionals). VIP² meet de kwaliteit van zorg in Vlaamse ziekenhuizen en communiceert deze resultaten via de website www.zorgkwaliteit.be.
Volgende indicatoren worden opgevolgd:
 - Patiëntidentificatie: gehospitaliseerde patiënten werden gecontroleerd op het dragen van een correct identificatiebandje.
 - Geneesmiddelenvoorschrift: stond in 2020 on hold.
 - Basisvereisten handhygiëne: de handen van zorgverleners werden o.a. gecontroleerd op propere, korte nagels en op de afwezigheid van handjuwelen.
 - Vlaamse patiëntenpeiling: alle gehospitaliseerde patiënten kregen net voor het ontslag de mogelijkheid om een gevalideerde vragenlijst in te vullen, ontwikkeld door het Vlaams Patiëntenplatform.
 - Beoordeling van de ziekenhuiswebsite: on hold in 2020.

- ✓ **Klinisch Pad:** In 2020 volgde de stafmedewerker de masterclass Zorgpaden van het Netwerk Klinische Paden (KUL). Er werd een synthese gemaakt met aandacht voor opportuniteiten voor de huidige werking rond intensieve revalidatie voor gehospitaliseerde patiënten binnen conventie en ambulante revalidatie. De verdere uitwerking van de klinische paden zal in grote mate afhangen van de snelheid waarmee het IPD en de kantelende organisatie worden geïmplementeerd.
- ✓ **Kwaliteitsdashboard:** In 2020 werden kwaliteitsindicatoren verder opgevolgd via het dashboard. Op die manier worden resultaten van verschillende indicatoren visueel voorgesteld.
Het betreft volgende indicatoren:
 - internationale patiëntveiligheidsdoelen
 - patiëntentevredenheid: bij hospitalisatie, ambulante revalidatie en TMST patiënten
 - incidentmeldingen
 - decubitusincidentie en -prevalentie
 - klachtenbeleid

Verslagen van vergaderingen en opvolging van indicatoren zijn ziekenhuisbreed te consulteren via intranet 'kwaliteit en patiëntveiligheid'. Sedert oktober 2020 is ook een 'snel naar'- knop toegevoegd aan de home page van intranet, met een rechtstreekse link naar het kwaliteitsdashboard. Kwaliteitsdashboard met resultaten: zie volgende pagina's.

*Mieke De Medts – kwaliteitscoördinator
Birte Theunissen – stafmedewerker*

KPI kwaliteit en patiëntveiligheid

KPI Ziekenhuishygiëne

Status

Gemiddelde tevredenheidsscore (o door gehospitaliseerde patiënten in

Gemiddelde tevredenheidsscore (o door ambulante revalidatie patiënten in 2020

Gemiddelde tevredenheidsscore (o door TMST patiënten in 2020 S

Patiëntentervaringen

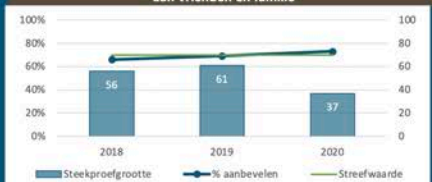
% gehospitaliseerde patiënten die het NMSC zeker zouden aanbevelen aan vrienden en familie (VIP²)

% gehospitaliseerde patiënten die 9/10 of 10/10 gaven als algemene beoordeling aan het NMSC (VIP²)

% ambulante reva patiënten die het NMSC zeker zouden aanbevelen aan vrienden en familie

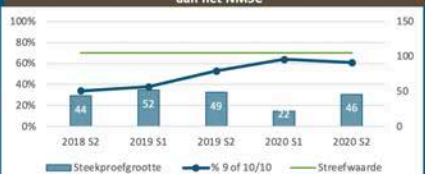
% ambulante reva patiënten die 9/10 of 10/10 gaven als algemene beoordeling aan het NMSC

% TMST patiënten die het NMSC zeker zouden aanbevelen aan vrienden en familie

% TMST patiënten die 9/10 of 10/10 gaven als algemene beoordeling aan het NMSC

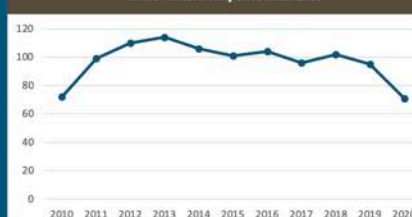

Score van de website door het Vlaams patiëntenplatform (VIP¹)

Klachtenbehandeling

Aantal dossiers bij ombudsdienst

Tevredenheid afhandeling klachtendossiers door de ombudsdienst

Doorlooptijd klachtenafhandeling door de ombudsdienst

OMBUDSDIENST

Het aantal meldingen bij de ombudsdienst lag iets lager in 2020 in vergelijking met voorgaande jaren. Dit komt doordat er minder hospitalisaties en ambulante revalidatiesessies doorgingen t.g.v. de coronapandemie. Minder patiëntencontacten dus, waardoor minder klachten.

Om een inschatting te doen van het niveau van de zorgkwaliteit in het NMSC, is het aantal klachten geen betrouwbare indicator, omdat de ombudsdienst heel laagdrempelig en vlot toegankelijk is. Het terugkerende deel van de patiëntenpopulatie vindt daardoor gemakkelijk de weg naar de ombudsfunctionaris als aanspreekpersoon.

Bovendien hebben het grootste deel van de klachten niet te maken met schending van de patiëntenrechten, maar met een heel gamma andere aspecten.

De gemelde problemen m.b.t. kwaliteitsvolle dienstverlening waren in 2020 divers en hadden vaak rechtstreeks of onrechtstreeks te maken met informatie en communicatie. Daarom zetten we verder in op correcte omgang met patiënten en op informatie en educatie. Dit start met het zichzelf voorstellen van de beroepsbeoefenaar met naam en functie en uitleg geven over wat hij gaat doen. Als de patiënt dan zijn toestemming geeft voor de (be)handeling, wordt de basis gelegd voor patiëntenparticipatie. Een concept waar we in het NMSC de komende jaren, i.k.v. het patiëntvolgend systeem, nog meer naartoe willen werken.

RESULTATEN

In de loop van 2020 werden 71 dossiers behandeld:

Aantal klachten	56
Aantal vragen/ suggesties	13
Aantal proactieve meldingen	2

Voorwerp van de klachten:

Klachten m.b.t. rechten van de patiënt:	23
Kwaliteitsvolle dienstverlening	19
Vrije keuze beroepsbeoefenaar	1
Info over gezondheidstoestand	0
Geïnformeerde toestemming	0
Patiëntendossier, inzage en afschrift	1
Bescherming persoonlijke levenssfeer	2
Pijnbestrijding	0
Andere klachten	33

Naast het aantal klachten zijn vooral het aantal 'verzoeningsresultaten' belangrijk.

Uit de jaargegevens van 2020 blijkt dat bij meer dan 87% van de meldingen bij de ombudsdienst de patiënt tevreden was over de geleverde inspanningen of over de aangeboden oplossing. Dit toont aan dat bemiddeling werkt.

87,5% van de klachten werd persoonlijk gemeld door de betrokken patiënt bij de ombudsdienst.
Dit in tegenstelling tot meldingen bij ombudsdiensten in andere ziekenhuizen, waar ongeveer 80% van de meldingen schriftelijk/ elektronisch gebeuren.

Van alle patiënten die een melding deden waren er 32% die vooral een signaal wilden geven, zodat gelijkaardige situaties in de toekomst vermeden zouden kunnen worden.

Mensen willen dus dat er iets gebeurt met hun klacht, dat er actie ondernomen wordt, die leidt tot betere zorgverlening. Het is hen m.a.w. niet enkel te doen om hun 'gelijk' te krijgen of om een compensatie uit de brand te slepen.

68% van de klachten konden op dezelfde dag nog uitgeklaard worden. Dit werd zeker geapprecieerd door onze patiënten, hetgeen zich ook weerspiegelt in het hoge tevredenheidspercentage over de opvolging van de klachten.

De ombudsvrouw ervaart bij de medewerkers doorgaans een grote bereidheid tot constructieve samenwerking en engagement om professioneel met een klacht om te gaan.

Tijdens de heropstart van hospitalisatie en ambulante revalidatie na de eerste lockdown nam de ombudsvrouw de taak van covid-19 adviseur op zich. Patiënten en bezoekers werden geïnformeerd over het uitgewerkte circulatieplan en de

covid-19 maatregelen werden op een diplomatische manier toegelicht. Het niet naleven van de gemaakte afspraken werd gecorrigeerd waar nodig.

Er kwamen enkele spontane positieve meldingen binnen van patiënten en bezoekers over de aanpak van het NMSC en de inzet van de zorgverleners tijdens de covid-19 crisis.

Voor trends m.b.t. aantal ombudsdossiers, tevredenheid met de afhandeling en doorlooptijd van klachtenbehandeling: zie dashboard.

M. De Medts

Kwaliteitscoördinator en ombudsvrouw

PREVENTIE

Hebben jullie al gehoord van het jaaractieplan (JAP) en het globaal preventieplan (GPP)? Dit zijn de motors van ons dynamisch risicobeheersingssysteem en ze zijn er om de veiligheid en gezondheid van elke werknemer te bevorderen.

Het globaal preventieplan werd hernieuwd in 2020 voor de komende 5 jaar. Dit wordt gevoed door vooral wetgeving, uitgevoerde risico analyses, arbeidsongevallen, keuringen maar ook wijzigingen binnen de organisatie. Dit plan gebruiken we als basis om jaarlijkse doelstellingen (JAP) rond veiligheid en gezondheid uit te bouwen met maar 1 doel, risico's elimineren of te tot een aanvaardbaar niveau brengen.

Het zijn geen vrijblijvende doelstellingen en de acties die uit deze doelstellingen voortvloeien worden maandelijks opgevolgd in het CPBW(het comité voor preventie en bescherming op het werk).

Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de 7 welzijnsdomeinen namelijk: arbeidsveiligheid, gezondheid, psychosociale aspecten, ergonomie, arbeidshygiëne, verfraaiing van de arbeidsplaatsen en milieu.

Zoals iedereen weet heeft covid-19 voor iedereen de prioriteiten serieus dooreengeschud.

Toch waren we in staat om de doelstellingen van het JAP grotendeels te verwezenlijken.

Het JAP en GPP kan je ook terugvinden op het intranet onder het luik preventie. Wat is er zoal verwezenlijkt in 2020?

Velen van jullie zijn ondertussen helemaal ondergedompeld in het noodplan. Code geel, rood en blauw zijn voor de meeste mensen herkenbaar en de procedures die daarop volgen lopen op wieltjes. Daar zijn onze evacuatie oefeningen een grote hulp bij. In 2020 was het plan om dit grootschalig aan te pakken, met de gemeente maar hier stak ook covid-19 een stokje voor. Geen nood uitstel is geen afstel. De oefening is verschoven naar dit jaar meer bepaald september. Maar er werden wel

opleidingen gegeven met een bluswagen en echt vuur en werd door de deelnemers als zeer leerzaam ervaren. Ook dit jaar zal de bluswagen een onderdeel vormen van de opleiding rond het noodplan.

Het noodplan werd goedgekeurd door de Gouverneur en dit voor 5 jaar. Iets om terecht fier over te zijn daar nog niet veel ziekenhuizen in dit stadium verkeren. De vaccinaties lopen volop voor covid-19 maar met een eerdere vaccinatie, het gekende griepvaccin behaalde we al 2 jaar op rij GOUD! 80% van het personeel liet zich vaccineren!

Een andere gouden medaille werd toegekend aan 0 prikongevallen in 2020. De uitgevoerde risico analyse rond prikongevallen in 2019 bracht de knelpunten aan het licht en er werden door de directie "veilige" naalden aangekocht. De verpleegspecialisten gaven opleiding omtrent het juiste gebruik en dit leidde tot dit mooie resultaat.

Wat de arbeidsongevallen betreft waren we niet de beste leerlingen van de klas. 5 werknemers hadden een arbeidsongeval met in totaal 194 dagen werkverlet. Ook waren nog eens 6 medewerkers slachtoffer van een weg werkongeval. Maar er waren 11 meldingen van bijna ongevallen en dat is een positieve trend! Deze meldingen van onveilige situaties en handelingen helpen ons om toekomstige arbeidsongevallen te voorkomen. Daar willen we dus vooral de komende jaren verder op inzetten om de veiligheid en gezondheid van iedereen te verhogen. Preventie is dus een verantwoordelijkheid van iedereen en gezamenlijk zullen we in staat zijn risico's te elimineren of tot een aanvaardbaar niveau te brengen. We ZEN tenslotte een TEAM!

Helga Van Sebroeck
Preventieadviseur

*Natuurlijk ga ik voor
een griepvaccin ...*

Ik ben toch niet GEKIJD

Antoine Vanbeylen - kinesitherapeut

007

*My name is
vaccine*

FLU vaccine!

Nancy De Haes - verpleegkundige

*Ik kies ook voor zorg...
Ik zorg voor de zorgers.*

Ceci n'est pas une grippe.

Thomas Vanoosthuyse - IT medewerker

FINANCIELE CIJFERS

De jaarrekening 2020 is fel getekend door de corona pandemie. De activiteit is sterk verlaagd door de genomen veiligheidsmaatregelen. Zowel kosten als opbrengsten zijn sterk beïnvloed.

Het resultaat van het boekjaar ligt daardoor heel wat lager dan de voorbije jaren, maar sluit nog steeds licht positief af. De ratio's wijzen nog steeds op een heel goede liquiditeit en solvabiliteit. Rendabiliteit en cash-flow nemen een duik vergeleken met de vorige jaren door het lagere resultaat, maar blijven nog steeds positief.

Aan kostenkant zijn veel extra uitgaven gebeurd vnl. voor persoonlijke beschermingsmaterialen.

De extra kosten hiervoor in de eerste golf (periode maart tem mei 2020) zijn door VIPA gecompenseerd.

De gederfde inkomsten op vlak van het variabel deel van het BRZ en de 2 Vlaamse conventies zijn gecompenseerd door het VAZG. Deze compensaties hebben onze liquiditeit veilig gesteld en ervoor gezorgd dat uitbetalingen van lonen en leveranciers normaal zijn doorgegaan. Er is geopteerd om niet over te gaan op tijdelijke werkloosheid en wel tot afbouw van meeruren.

Andere opbrengsten zijn afgenomen door de lagere activiteit en kunnen niet gerecupereerd worden, zoals RIZIV-honoraria, kamersupplementen en een aantal diverse opbrengsten (bv. cafetaria).

BALANS

BALANS		2018	2019	2020
VASTE ACTIVA	20/28	10,969,974.74	11,116,933.58	10,189,924.87
I. Oprichtingskosten	20	749.99	599.98	449.98
II. Immateriële vaste activa	21	0.00	0.00	0.00
III. Materiële vaste activa	22/27	10,969,224.75	11,116,333.60	10,189,474.89
IV. Financiële vaste activa	28	0.00	0.00	0.00
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	13,249,325.35	14,830,951.96	14,284,307.33
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0.00	0.00	0.00
VI. Voorraden en leveringen	3	230,277.44	219,608.05	476,828.30
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	6,155,586.47	3,760,304.23	3,292,681.42
VIII. Geldbeleggingen	51/53	2,645,213.60	2,145,213.60	2,145,213.60
IX. Liquide middelen	54/58	4,042,517.69	8,600,550.62	8,219,688.29
X. Overlopende rekeningen	490/1	175,730.15	105,275.46	149,895.72
TOTAAL DER ACTIVA		24,219,300.09	25,947,885.54	24,474,232.20
EIGEN VERMOGEN	10/15-18	13,116,087.00	14,653,859.32	14,721,730.19
I. Dotaties, inbreng en giften in kapitaal	10	4,122,740.95	4,122,740.95	4,122,740.95
II. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0.00	0.00	0.00
III. Reserves	13	4,189,994.32	5,490,312.61	5,614,904.19
IV. Overgedragen resultaat	14	3,125,550.42	3,389,686.86	3,415,679.68
V. Investeringsubsidies	15	1,677,801.31	1,651,118.90	1,568,405.37
VI. Sluitingspremies	18	0.00	0.00	0.00
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	16	571,521.15	555,177.14	551,269.77
SCHULDEN	17/49	10,531,691.94	10,738,849.08	9,201,232.24
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	4,041,700.76	3,511,943.47	3,098,945.94
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	6,493,793.88	7,227,500.51	6,079,970.06
X. Overlopende rekeningen	492/3	-3,802.70	-594.90	22,316.24
TOTAAL DER PASSIVA		24,219,300.09	25,947,885.54	24,474,232.20

Activa

Vaste activa: het investeringsniveau ligt nog steeds laag in de lijn van de vorige jaren. Er is voor 977,155.62 euro geïnvesteerd waarvan 586,567.60 euro courante investeringen en 390,588.02 euro activa in aanbouw (architect kosten voor de nieuwbouw). Dit bedrag ligt lager dan de afschrijvingen van het boekjaar. In 2020 is voor 680,967.93 euro oude activa in aanbouw afgeboekt en in uitzonderlijke kosten genomen. Het betreft oude architect kosten van 2011 tot 2016 die niet meer van toepassing zijn op het nieuwbouwproject zoals het nu voorzien is.

De voorraden zijn in waarde meer dan verdubbeld vooral in de apotheek met een toename van 188,405.90 euro en voor bijna 45% door ocrevus is bepaald. Voor de persoonlijke beschermingsmaterialen is een strategische stock van 3 maanden aangelegd zoals voorzien door de overheid en is de waarde gestegen met 72,807.97 euro.

De vorderingen op minder dan 1 jaar zijn verder gedaald met 12%.

Het niveau van geldbeleggingen en liquide middelen is stabiel gebleven. In afwachting van de nieuwbouw worden deze middelen liquide gehouden. Momenteel bestaat er geen mogelijkheid om op korte termijn beleggingen te doen. Door de lage marktrente bieden de banken dit niet aan.

Passiva

Het eigen vermogen is verder gegroeid tot 60% van het balanstotaal. Vanuit de resultaatsbestemming is 124,591.58 euro extra opgenomen in het bestemd fonds voor het VIPA instandhoudings- en strategisch forfait. Dit laatste bedraagt 573,167.33 euro en is een gecumuleerd overschot op het VIPA instandhoudingsforfait ontstaan door het lage niveau van investeringen van de laatste jaren in roerend materiaal en groot onderhoudswerken. Dit fonds dient in de toekomst aangewend te worden wanneer de VIPA forfaits onvoldoende blijken.

Het relevant resultaat van 25,992.82 euro vergroot het overgedragen resultaat.

In de voorzieningen zijn er terugnames voor de telefooncentrale en medisch materiaal en een extra aanleg voor bijscholing. De voorziening voor de aanpassingswerken aan de parking van de Vanheylenstraat is met 5,759.15 euro opgetrokken naar 205,759.15 euro o.b.v. een raming van de aannemer. Daarnaast is er nog een voorziening van 100.000 euro voor archeologische werken die mogelijk zijn bij de start van de nieuwbouw.

De schulden op meer dan 1 jaar nemen verder af omdat er meer kapitaal wordt afgelost dan dat er nieuwe leningen zijn afgesloten in 2020.

In de schulden op ten hoogste 1 jaar is er een afname voornamelijk in de lopende schulden waar zowel de saldi van de leveranciers, als die m.b.t. inhaalbedragen, honoraria en diverse gedaald zijn.

De belastingschulden zijn licht gedaald t.o.v. 2019.

In de overige schulden is een raming opgenomen van 125.000,32 euro terug te betalen aan het VAZG voor de in september 2021 voorziene afrekening van de coronacompensaties ontvangen in 2020.

Inhaalbedragen

Het BFM van 2015 is in 2020 door de inspectie van FOD herzien. Dit resulteert in een vordering op FOD van 79,765.46 euro voor 2015 die vermoedelijk zal gerecupereerd worden via het corrigerend deel van het BRZ 2022. Deze herziening zorgt voor een uitzonderlijke opbrengst van 387,730.11 euro.

FOD voorziet nog herzieningen voor de jaren 2016 tot 2018 voor de BFM-elementen die niet de investeringen dekken, maar vn. personeelslasten (eindeloopbaan, attractiviteitspremie, e.a.).

Omdat het VAZG beslist heeft alleen nog een inhaalbedrag m.b.t. het jaar 2016 in het BRZ op te nemen, is er voorzichtigheidshalve een afboeking gemaakt van de positief geraamde inhaalbedragen van 2017 en 2018 zodat de resterende schulden uit inhaalbedragen vnl. nog betrekking hebben op een teruggave van het teveel aan geprovisioneerd budget van FOD voor de historische investeringen. De correctie daarvan zal via VIPA gebeuren.

Voor 2020 is een teruggave geraamd van 186,852.44 euro voor het historische A1 gedeelte.

Het balanstotaal bedraagt 24,474,232.20 euro en ligt 5,68% lager dan in 2019.

RESULTATENREKENING

RESULTATENREKENING			R2019	B2020	R2020
I.	Bedrijfsopbrengsten	70/74	26,051,085.79	26,421,180.34	26,419,089.10
A	omzet	70	23,479,699.20	23,859,989.49	23,737,009.53
B	interne productie	72	0.00	0.00	0.00
C	overige opbrengsten	74	2,571,386.59	2,561,190.85	2,682,079.57
II.	Bedrijfskosten (-)	60/64	-25,464,053.07	-25,909,167.78	-26,062,861.53
A	voorraden en leveringen	60	3,825,733.48	3,634,775.75	3,808,642.47
B	diensten & bijk. leveringen	61	5,907,645.73	6,121,557.95	5,789,560.43
C	bezoldigingen & soc. lasten	62	14,425,334.11	14,809,808.22	15,202,801.94
D	afschrijvingen	630	1,166,076.48	1,232,422.56	1,222,480.04
E	waardeverminderingen	631/4	10,881.84	0.00	26,401.44
F	voorzieningen pensioenen	635	-4,640.67	-285.77	0.00
	voorzieningen overige	636/7	-11,703.34	46,534.08	-3,907.37
G	overige bedrijfskosten	64	144,725.44	64,355.00	16,882.58
III.	Bedrijfswinst/verlies	70/64	587,032.72	512,012.55	356,227.57
IV.	Financiële opbrengsten	75	126,862.55	117,154.09	149,902.44
V.	Financiële kosten (-)	65	-99,165.68	-97,393.07	-99,743.36
VI.	Winst/verlies	70/65	614,729.59	531,773.57	406,386.65
VII.	Uitzonderlijke opbrengsten	76	981,104.27	0.00	672,489.68
VIII.	Uitzonderlijke kosten (-)	66	-31,379.13	0.00	-928,291.93
IX.	Winst/verlies bj.	70/66	1,564,454.73	531,773.57	150,584.40
	Resultaatsbestemming				
	Bestemd fonds nieuwbouw		1,128,295.98		0.00
	Bestemd fonds IF/SF		172,022.31		124,591.58
	Relevant resultaat		264,136.44		25,992.82

Bedrijfsopbrengsten

omschrijving	R2019	B2020	R2020
BFM/BRZ	11,330,082.79	11,684,024.12	11,167,667.85
compensatie VAZG			426,969.58
inhaalbedrag	-219,222.65	-160,184.87	-186,852.44
supplementen 1-pers kamer	834,990.00	850,000.00	527,865.00
forfait labo	212,223.00	184,845.00	258,457.38
reva-conventie	4,937,832.09	4,872,374.94	2,521,975.99
compensatie VAZG			2,442,636.37
chronische MS conventie	1,847,695.74	1,862,166.24	1,902,795.75
TMST conventie	688,628.85	918,172.38	617,725.16
compensatie VAZG			209,173.94
forfait mobiliteitshulpmiddelen	10,655.58	4,297.80	9,069.59
forfait RX	14,304.17	13,662.00	10,652.20
forfaits	7,711,339.43	7,855,518.36	7,972,486.38
farmaceutische producten	2,756,119.87	2,444,295.91	2,902,892.09
honoraria artsen	740,356.88	855,398.21	692,181.26
honoraria tandartsen	80,324.90	79,838.76	47,596.34
honoraria paramedici	245,707.98	251,098.01	186,203.47
honoraria	1,066,389.76	1,186,334.98	925,981.07
totaal omzet	23,479,699.20	23,859,988.50	23,737,009.53

De omzet bevat 3,078,779.89 euro compensatiebedragen van het VAZG voor het variabel deel van het BRZ en voor de revalidatie- en TMST-conventie.

De inkomstenderving door de lagere activiteit is daardoor opgevangen.

Andere elementen uit de omzet zijn wel sterk afgenomen en kunnen niet via overheidskanalen gerecupereerd worden. De kamersupplementen zijn met meer dan een derde gedaald en de RIZIV-honoraria met 13%.

De omzet van geneesmiddelen is in 2020 nog steeds gestegen door het geneesmiddel ocrevus dat in 2019 door het RIZIV is opgenomen in de terugbetaalde medicijnen.

De diverse bedrijfsopbrengsten zijn in globo nog toegenomen tov 2019 met 4,30%.

Enkele zijn gedaald door een lagere activiteit (cafetaria, pedicure, kapper). Daarnaast

is er een tussenkomst van VIPA voor 101,095.20 euro voor de aankoop van persoonlijke beschermingsmaterialen in de periode maart tem mei 2020 en voor het beschikbaar stellen van bedden om patiënten over te nemen van de algemene ziekenhuizen tijdens de coronacrisis.

Bedrijfskosten

omschrijving	R2019	B2020	R2020
farmaceutische producten	2,751,450.45	2,629,026.60	3,016,397.90
medisch materiaal	113,569.72	109,329.30	203,970.13
diverse leveringen	35,230.51	32,318.55	33,225.16
onderhoudsproducten	133,345.19	123,964.00	145,629.98
nutsvoorzieningen	267,399.96	236,978.04	265,318.92
bureau- en IT-materiaal	123,586.09	103,738.75	86,416.05
linnen en werkkledij	6,850.77	3,432.89	42,740.33
voeding	402,928.05	403,849.71	302,827.41
handelskortingen	-20,021.75	-7,862.08	-30,663.16
totaal aankoop goederen	3,814,338.99	3,634,775.75	4,065,862.72
voorraadwijzigingen	11,394.49	0.00	-257,220.25
totaal voorraden en leveringen	3,825,733.48	3,634,775.75	3,808,642.47

De aankoopkost van goederen is in globo stabiel gebleven t.o.v. 2019. Er zijn wel sterke toenames vnl. bij apotheek en voor medische producten, maar deze zijn gecompenseerd door het in voorraad nemen van een deel hiervan, vnl. in de geneesmiddelen waar de stock met 188,405.90 euro stijgt en voor de strategische stock van persoonlijke beschermingsmaterialen met 73,342.04 euro.

Andere kosten zijn gedaald: bureau en IT-materiaal en vooral voeding door een lager aantal maaltijden. In 2020 is er werkkledij bijgekocht zodat de kosten daarvoor hoger zijn.

omschrijving	R2019	B2020	R2020
huur	53,084.04	51,847.85	42,635.30
externe diensten	2,419,899.04	1,144,739.30	2,609,754.12
algemene onkosten	142,911.95	117,607.88	127,693.59
onderhoud en herstellingen	324,074.02	282,647.82	394,300.80
administratie	367,618.39	380,463.18	284,274.51
niet-medische honoraria	591,105.54	580,832.19	717,750.44
interimpersoneel	314,997.98	299,216.50	223,510.64
honoraria	1,693,954.77	3,264,203.23	1,389,641.03
totaal diensten en leveringen	5,907,645.73	6,121,557.95	5,789,560.43

De kosten voor diensten en leveringen liggen globaal lager dan in 2019, maar hier bestaan verschillen tussen de type kosten. De kost voor externe diensten is hoger door de PCR-testing in UZ Leuven en de extra ophaling van vuil linnen. Herstellingen buiten contract zijn toegenomen en opleidings- en congreskosten afgenomen. De consultancy van Accord Group voor selectie en development center heeft 90k€ gekost.

departement	B2019	R2019	B2020	R2020
Algemene directie	857,089.22	676,026.24	877,743.85	734,182.61
Facilitair	1,456,808.86	1,489,489.87	1,677,762.14	1,568,833.25
Financieel	280,508.69	345,389.39	359,705.67	356,968.03
Medisch	314,025.52	64,682.82	366,475.57	109,045.44
Revalidatie	4,269,159.52	4,791,205.63	4,511,534.87	5,000,670.28
Verpleegkundig	7,043,900.11	6,971,492.00	6,918,725.89	7,296,379.60
WO	67,332.01	87,048.16	97,860.23	136,722.73
VTE op payroll (62-rek.)	14,288,823.93	14,425,334.11	14,809,808.22	15,202,801.94
externen	438,398.50	482,107.81	550,832.19	522,545.41
interims (617-rek.)	271,356.26	314,997.98	299,216.50	223,510.64
VTE incl. interims (62 + 617-rek.)	14,998,578.69	15,222,439.90	15,659,856.91	15,948,857.99

De stijging van de loonkosten is grotendeels te verklaren door een hogere gemiddelde loonkost. In november 2019 zijn de IFIC-barema's ingevoerd aan 18,25%, waar die stijging in 2020 voor een volledig jaar meetelt.

departement	B2019	R2019	B2020	R2020
Algemene directie	10.40	11.60	12.20	11.85
Facilitair	31.03	29.95	32.03	30.67
Financieel	4.00	4.35	4.40	4.38
Medisch	0.85	1.16	5.19	2.14
Revalidatie	68.54	68.20	64.47	69.02
Verpleegkundig	104.53	101.35	104.73	100.41
WO	1.00	1.10	1.20	1.19
VTE op payroll (62-rek.)	220.35	217.71	224.22	219.66
externen	3.20	3.20	3.20	3.22
interims (617-rek.)	3.00	3.30	2.50	2.44
VTE incl. interims (62 + 617-rek.)	226.55	224.21	229.92	225.32

De afschrijvingskosten zijn in 2020 toegenomen, maar blijven op een laag niveau omdat er nog steeds weinig geïnvesteerd wordt in voorbereiding op het nieuwbouwproject. De bedrijfsopbrengsten inclusief de coronacompensaties liggen 1,41% hoger dan in 2019 terwijl de bedrijfskosten 2,35% hoger zijn. Het positief bedrijfsresultaat bedraagt 356,226.57 euro, een aandeel van 1,5% t.o.v. de omzet tegenover 2,5% in 2019.

Financieel resultaat

In de financiële kosten is er een verdere daling van de leninglasten die echter teniet gedaan wordt door de hogere intresten gevraagd door de banken gevraagd op de liquide gelden (rekening-courant en spaarrekening) omdat de rentevoeten historisch laag staan. De financiële opbrengsten zijn toegenomen door hogere afschrijvingen op subsidies uit giften en kortingen contant.

Uitzonderlijk resultaat

De uitzonderlijke kosten bevatten de afboeking van de oude vaste activa in aanbouw voor 680,967.93 euro. Verder wordt het uitzonderlijk resultaat bepaald door de herziening van 2015 die geleid heeft tot een opbrengst van 387,730.11 euro en de aanpassingen van geraamde inhaalbedragen voor de periode 2016-2019 ten bedrag van 235,782.63 euro opbrengst en voor de periode 2017-2018 ten bedrage van 160,934.87 euro kost.

9Resultaatsbestemming

De winst van het boekjaar bedraagt 150,584.40 euro en wordt als volgt bestemd: 124,591.58 euro komt bij in het bestemd fonds voor VIPA instandhoudings- en strategisch forfait en het saldo van 25,992.82 euro bij het overgedragen resultaat.

RATIO'S

RATIO'S		2018	2019	2020
Netto-bedrijfskapitaal		6,759,334.17	7,604,046.35	8,182,021.03
Liquiditeit	current ratio	2.04	2.05	2.34
	quick ratio	2.01	2.02	2.26
Solvabiliteit	financiële onafhankelijkheid	54%	56%	60%
	schuldratio	125%	136%	160%
Investeringsratio		1.39	1.13	0.80
Rendabiliteit	rendabiliteit van de omzet	9.05%	6.66%	0.63%
	winstmarge	4.31%	2.50%	1.50%
Cash-flow		3,297,838.14	2,608,078.64	1,274,259.26

Deze ratio's wijzen op een goede liquiditeit, solvabiliteit en rendabiliteit en op een gezonde balansstructuur. Dit wijst erop dat het NMSC financieel klaar is voor de geplande nieuwbouw.

GEBEURTENISSEN NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR

Het jaar 2021 zal ook nog sterk getekend worden door de coronamaatregelen.

De compensaties van het VAZG lopen door in de eerste helft van 2021, maar worden stopgezet vanaf 01/07/2021. In september 2022 wordt de afrekening hiervan door het VAZG gemaakt. Vanaf juli zal er terug een normale bezetting moeten gerealiseerd worden voor ambulanten en gehospitaliseerden, zowel binnen als buiten conventie. De extra kosten die gemaakt worden voor persoonlijk beschermingsmaterialen zullen hoger blijven dan voor de coronacrisis. Deze zijn door VIPA vergoed voor de eerste 3 maanden van de pandemie, maar voor de kosten die nadien en tot vandaag nog gemaakt zijn wordt niet verwacht dat er nog een compensatie komt. Via Zorgnet-Icuro blijven we aandringen bij de federale en Vlaamse overheid voor tussenkomsten respectievelijk voor gederfde RIZIV-inkomsten en voor de extra kosten voor beschermingsmaterialen.

Bob Vanhoegaerden
Financieel Manager

BESTUURDERS EN DIRECTIELEDEN

HUDIGE SITUATIE

(* na de Algemene vergadering van 25/06/21)

Algemene vergadering

Prof. dr. Dirk De Ridder	Voorzitter
Dhr. Eric Vanderheyden	Algemeen directeur
Prof. dr. Johan Flamaing	Lid
Prof. dr. Wim Robberecht	Lid
Mevr. Marianne Vael	Lid
Dr. Wim Tambeur	Lid
Prof. dr. Bénédicte Dubois	Lid
Dhr. Hugo Casteleyn	Lid
Prof. dr. Robin Lemmens	Lid
Dhr. Patrick Meers	Lid
Mevr. Rita Cuypers	Lid
Mevr. Leen Vanermen	Lid
Mevr. Ingrid Nolis (*)	Lid

Raad van bestuur

Prof. dr. Dirk De Ridder	Voorzitter
Dhr. Eric Vanderheyden	Algemeen directeur – Gedelegeerd bestuurder
Dr. Wim Tambeur	Bestuurder
Prof. dr. Bénédicte Dubois	Bestuurder
Dhr. Hugo Casteleyn	Bestuurder
Prof. dr. Robin Lemmens	Bestuurder
Dhr. Patrick Meers	Bestuurder
Mevr. Rita Cuypers	Bestuurder
Mevr. Leen Vanermen	Bestuurder
Mevr. Ingrid Nolis (*)	Bestuurder
Dr. Tom Meurrens	Hoofddarts – permanent genodigde

Directiecomité

Dhr. Eric Vanderheyden
Dr. Tom Meurrens
Mevr. Caroline Collard
Mevr. Els Urbanczyk
Dhr. Jean-Marie Vanzegbroek

Voorzitter - Algemeen directeur
Lid - Hoofddarts
Lid - Directeur Patiëntenzorg
Lid – Directeur Personeel & Organisatie
Lid – Manager Infrastructuur

NATIONAAL MS CENTRUM VZW
Vanheylenstraat 16
1820 Melsbroek
Tel. 02 597 80 00
Fax. 02 597 80 01
info@mscenter.be
www.mscenter.be